JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE

A°. 1861. Zaturdag, 19 Januarij. N°. 6.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasoeroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... *f* 12,50.
» » » » *Java* ... » 15,—.
» » » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50.
» » » » *Nederland* ... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven **franco**.

De **JAVA-BODE** verschijnt op **Woensdag** en **Zaturdag** van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50 cents** voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

Gehuwd:
H. R. VAN HEEKEREN,
weduwnaar van *M. Roost*,
met
C. E. VAN GOUDRIAAN.
BATAVIA, den 7den Januarij 1861. (190)

Getrouwd:
JAN ALKEN Jr.
Offic. van Gez. 2de klasse.
en
PAULINE EMELIA AGNES VAN HIERDEN.
BATAVIA 16 Januarij 1861. (121)

Te *Batavia*, den 12den Januarij 1861, bevallen van een' ZOON, *Agnes de Groot*, *van Wely*. (148)

Bevallen van een' ZOON, *S. M. van Goens*, *Pluim Mentz*.
SOERABAIJA, 10 Januarij 1861. (161)

Bevallen van een' ZOON, *H. Voorsteegh*, echtgenoot van
Mr. B. J. VAN DIJK.
TAGAL, 12 Januarij 1861. (155)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, Vrouwe *E. A. van Beresteijn*, geboren *Gatjmans*.
BATAVIA, 13 Januarij 1861.
Eenige kennisgave. (146)

Bevallen van een' Zoon, *A. W. F. Calmer*, *Hellings*.
BATAVIA, 16 Januarij 1861. (175)

Den vijfden October jl., overleed te *Paramaribo* mijn geliefde vader *Mr. L. Metman*, 's Konings Commissaris voor de invoering eener nieuwe wetgeving in de Indiën-West.
PENAWANGAN, P. VERHAGEN METMAN.
8 *Januarij* 1861. (157)

Diep werden wij getroffen door het overlijden van twee onzer innig geliefde kinderen, *Julie* en *Jeanne*, de eerste oud 1½ maanden op den 6den October jl. te Pattie, en de tweede alhier op den 8sten November, in den aanvalligen leeftijd van 4½ jaar.
Jonkhr. Mr. VAN NISPEN.
J. VAN NISPEN,
Baronnesse van Lawick van Pabst.
MAGELANG, 8 Januarij 1861. (162)

Op den 10den Januarij ll., is alhier na eene kortstondige doch hevige ziekte overleden, de Heer *J. P. Carst*, in leven gezagvoerder van het Nederl. Schip ***Argonaut.***
R. JASKI CARST.
Eenige en Algemeene kennisgeving. (188)

Op heden ontsliep onze jongste lieveling, **Karel Albert**, in den ouderdom van 10 maanden.
J. W. DOIJER en Echtgenoot.
SOERABAIJA, 14 Januarij 1861. (209)

Vendutie

Op Maandag den 21 Januarij 1861,
van de nog onverkochte goederen van den Hoog Edel Gestrengen Heer
Jhr. QUARLES VAN UFFORD,
als:
Wagens, Paarden,
LEDIKANTEN, STOELEN, TAFELS, ENZ.
(154)

VENDUTIE

Maandag 21 Januarij 1861,
à 4% vendusalaris,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.,
van diverse lijnwaden,
Sarongs, Garens, Ravensdoek, etc.
Een partij oud geel koper,
Een factuur ijzerwerk, sloten, messen, zagen en andere gereedschappen, koperdraad,
Eene partij Engelsche boeken. (170)

VENDUTIE

op Dingsdag 22 Januarij,
voor het Commissiehuis van
GEBRS. VEIT,
Passar-Senen,
VAN DIVERSE MEUBELEN
van vertrekkende personen,
Wagens, Bendies en Paarden.
Voorts:
Japansche Zijde voor Japonnen en heeren Jassen, Tafel- en Servetgoed, Zakdoeken, Wit Linnen, gemaakte Hemden, Bendielantaarns, nieuwe kinder IJzerledikanten, enz., enz. (163)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 22 Januarij 1861,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & C°.,
VAN WAGEN EN BENDIEVEEREN MET ASSEN,
Tafelmessen, Zakmessen, Dolken, Scheermessen,
IJZEREN GELDKISTEN,
Meubelspijkertjes, Sabels, Timmermansgereedschappen,
BAGATELLE TAFELS,
6 Geweeren in kistjes
met HAGEL- & BUKSLOOPEN,
fraaije Wagen- en Bendie-LANTARENS,
Stalhalsters, Over- en Buiksingels, Stijgbeugelriemen.
verder:
BAM. 5 vaten beschadigd **Meel.**
GWvM 2. 8. 5. 3 kisten do. **Propatria Papier.**
en circa:
3000 Singapore Planken.
(169)

JAPANSCH LAKWERK.

Op Dingsdag den 22sten Januarij 1861,
zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen:
in kleine kavelingen
Een partij Fraai Japansch
LAKWERK,
bestaande uit:
Papierdoozen, Cassettes, Dames Werktafeltjes, Naaidoozen, Bijouteriekistjes, Ronde- en Achthoekige Tafels, Knaapjes, alles in Goudlak.
zoomede:
Lepeldoosjes, Broodbakjes, Sambalbakken, Presenteerbladen, Sigarenstandaards, enz., enz., in Paarlemoerlak.
Verder:
Japansche Matten, Koperdraad, Keizerlijke **Kabaljen, Zijde** voor dames Japonnen en heeren Jassen, enz. enz.
Van af Donderdag, te bezigtigen.
(177) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE VAN BOEKEN.

Op Dingsdag, den 22sten Januarij,
in de **Societeit de Harmonie,**
zal des avonds ten 7½ ure,
worden verkocht:
Eene zeer belangrijke verzameling
REGTSGELEERDE BOEKEN,
waaronder:
BROCX en STUART, BIJDRAGEN, VOORDUIJN BOSCH KEMPER, TOULLIER, DURANTON, enz., enz.,
afkomstig van de **Bibliotheek,**
van den HoogEdel Gestr. Heer Mr. ***C. Hultman,***
nagenoeg allen in keurige banden en goed geconserveerd,
verder: Werken over
BOUWKUNDE, GESCHIEDENIS en WERKTUIGKUNDE,
Engelsche en Fransche LITTERATUUR, en ten **slotte**
Eene collectie gekleurde en zwarte
LITHOGRAPHIEN EN STEREOSCOOP-PLATEN, etc., etc.
☞ ***De Catalogus is op aanvrage te bekomen.***
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1861. (178)

Op de avond Vendutie

van Dingsdag den 22 dezer zal nog verkocht worden:
een fraai, zeldzaam zoo kompleet voorkomend, Exemplaar van
HET TIJDSCHRIFT
van Neerlandsch Indië.
(185)

Op de avond Vendutie van den 22sten dezer,

zal alsmede worden verkocht:

EEN DUBBELLOOPS-JAGTGEWEER,

met een getrokken loop, **compleet in een kistje,**

een Chemicalische Balans,

met gewigt en waterpas, besloten in eene glazen **kast.** (191)

OP DE VENDUTIE

van Dinsdag den 22 Januarij,

zullen nog verkocht worden:

Eenige duizende MANILLA CIGARETTEN

(200) H. M. VAN DORP.

VENDUTIE

Woensdag 23 Januarij,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

van:

50 kistjes Puike Manilla Sigaren, No. 2 en 3,

BOTER, GLASWERK,

diverse LIJNWADEN, gebloemd NETELDOEK, GORDIJN GOED,

een partij best Americaansch Meel in vaten, Fil d'Écosse Handschoenen,

alsmede voor rekening van wijlen den Chinees KO INLONG, van:

CHINEESCH MEUBILAIR,

1 PRAAUW groot 7 koyangs en 2 do. van 3 koy.

EEN STUK GROND bebouwd met een Steenen Huis met pannen gedekt, gelegen in het Oosterveld het 25 deel van Blok L, verponding No. 2875.

EEN STUK GROND bebouwd met een Steenen Huis Blok L, Deel 25, verponding No. 6756.

Op deze VENDUTIE zal voor Rekening van de Belanghebbenden worden verkocht:

ER **No. 602—603.** Twee kisten, inh. 50
B stukken ligt beschadigde **Fransche Madapollams,** van circa 90 el per stuk.

(164)

Op de Vendutie van 23 Januarij,

zal bij

J. SPEET.

worden verkocht:

23 stuks melkgevende Koebeesten.

(204)

OP DE VENDUTIE

bij

J. SPEET,

zal verkocht worden:

4 kisten best Propatria.

(215)

Op de Vendutie van Woensdag, 23sten Januarij,

zal bij

J. SPEET,

worden verkocht:

zes pijpen Hooi Berger Bier,

alsmede:

EEN PARTIJ CHAMPAGNE, in manden van een dozijn, en

80 dozijn Engelsche Manshemden.

(195)

VENDUTIE

Vrijdag den 25sten Januarij,

voor het huis van den Heer **JAEGER,**

op den weg naar *Tanabang*, door

J. SPEET.

van:

WAGENS, PAARDEN, HUISMEUBELEN,

en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

(193)

VENDUTIE

op Woensdag 23 Januarij 1861,

door

VAN RIET & TER COUW,

voor een huis op **Molenvliet,** tegenover de

Gang-Katappang,

van een goed onderhouden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Stoelen, Tafels, Kasten, Schilderijen, Canapés, Hang- en Tafellampen, Stolpen, Ledikanten, Badkuipen, Glas- en Aardewerk.

alsmede:

van een welluidende goed onderhouden

PIANO,

uit de fabriek van ***Schmidtz,*** 2 bloemrakken met diverse Bloemen, Vijf hardloopende overwalsche Bendiepaarden, een goed gedresseerd Sandelwood rijpaard met Zadel en Harnachement compleet, geschikt voor de **Kavalerie,** enz. (172)

Vendutie

op Vrijdag, den 25sten Januarij 1861,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & C°.,

tot sluiting van rekening, zonder reserve, van de volgende

Fransche Goederen,

als:

20 oxh. Supérieure Bordeaux wijn, Queyres.
50 » gewone Bordeaux van Granval frères.
25 kisten à 96/2 fl. St. Estèphe van P. F. Eyquem et fils.
100 » » 48/1 » » » » »
45 » » 48/1 » Brane Mouton van » met glazen stoppen.
100 » » 48/1 » » » » »
27 » » 48/1 » Cantenac Médoc.
65 kistjes à 1 doz. fijne Wijnen (zeer aan te bevelen), als:
Chateau Lascombes.
St. Pierre.
» Julien.
d'Armailhac.
120 kn. à 48/1 fl. Quyrees.
50 » » 12/1 » Haut Sauterne.
25 » » 12/1 » Vin de Graves.
18 » » 12/1 » Haut Barsac.
20 » » 12/1 » Vin fin de Malaga.
80 » » 12/1 » Champagne.
55 » » 24/2 » » Jacquesson et fils.
100 » » 12/1 » extra old Cognac van P. F. Eyquem.
75 » » 12/1 » Vieux Cognac van 1815.
12 » » 24/2 » Gelées assorties.
10 » » 24/2 » Marmelades »
20 » » 12/1 » Vruchten op water van Teyssonneau.
10 » » 12/1 » » » Brandewijn.
5 » » 24/2 » Marasquino.
10 » » 12/1 » »
10 » » 12/1 » Siroop.
20 » » 12/1 » Absinthe Suisse Supérieur.
10 » » 12 2 » » » »
6 » » 12/1 » Jus de Groseilles.
7 » » 12/1 » » » Framboises.
4 » » 12/1 » Diverse Bombons.
15 » » 12/2 » Fruits au Vinaigre.
5 » » 12/1 » Olives au Sel.
5 » » 12/1 » » Farcis.
G.B. 16 kistjes Champagne fleur de Sillery, eerste
J. qualiteit.
A.B. 70 » à 1 doz. Cognac, eerste qualiteit.
50 » Champagne van het merk Jacquesson et fils.
16 kisten Prunes d'Antes.
75 vaten à 200 pond extra fijn gebakmeel.
26/2 oxh. fijne Fransche Azijn.
40 hoeden Geraffineerde Broodsuiker.

verder:

1 kist fijn fransch Speelgoed, bij kleine kavelingen.
1 » Galanterien Agaatknoopen, Braceletten, Broches Ringen, etc. etc.
4 kisten keurige Schilderijen.
1 kist Zweepen en Karwatsen.
60 doz. fransch verlakt Schoenleder.
1 kist Necessaires, Naaidoozen, Likeur en Odeurkeldertjes.
1 » Tapijten en Wagenkleedjes.

En voor Rekening van wien zulks zoude mogen aangaan:

420 Tobben Staal van 1/2 en 5/8 duim.
10 vaten IJzeren Potten en Pannen met deksels.
15 kisten diverse Keukengereedschappen.
10 pakken IJzeren Venster en Dakramen.
4 kisten » Tuintafels.
5 » Stommeknechten of staande Kapstokken.
1 » Parapluiestandaards.
50 vaten 1 en 2 dm. Spijkers.
5 marmeren Grafsteenen. (206)

Verkoop bij Inschrijving

van eene

Particuliere Landelijke Onderneming,

uitvoerige omschrijving en conditiën ter inzage, ten kantore van den waarnemenden Notaris Mr. T. A. KLINKHAMER, te *Soerabaija* en bij de Heeren B. P. VAN DEN BROEK & VEECKENS, te *Samarang* en WEIJERMANS, te *Pasoeroean.* (150)

OP DE VENDUTIE

van den 23 dezer op Molenvliet,

zullen

VAN RIET & TER COUW

ook nog verkoopen:

1 Handchais,

EEN BENDIE,

beide met Oliebussen en Engelsche veeren,

een Span bruine goed gedresseerde

Preanger-Paarden,

van 4 voet.

1 *goed gedresseerd Bendie paard, preanger,* van 4 voet 6 duim.

benevens:

2 buitengewoon schoone

STIEREN

en

eene bezette KOE, alle

BENGAALSCH RAS. (208)

HOUT-VENDUTIE

op Donderdag, den 24sten Januarij 1861,

à 2 pCt. Vendusalaris,

op het Heemradenplein

DOOR

199) JOHN PRIJCE & Co.

VENDUTIE

Donderdag den 24sten Januarij,

voor het huis onlangs bewoond door den Heer

van Spanje,

in de **Gang Patjenongan,** door

J. SPEET,

van:

Wagens, Bendies,

Twee span goede **Wagenpaarden,**

HUISMEUBELEN,

ZILVER- EN GLASWERK, HANG- EN TAFELLAMPEN, enz. (194)

Barclay, Perkens & Co.,

BEST STOUT PORTER,

ALLSOPPS INDIA PALE ALE,

Beijersch bier

van J. M. Schwab te Amsterdam,

HAANTJES BIER.

Bij

(167) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Pas ontvangen:

PUIKE SOER. AARDAPPELEN,

Makassaarsche Doepa,

do. Olie,

Pinang Radja,

en alle soorten van Inlandsche

ZUREN, EN CONFITUREN,

Alkmaarder Gort en gecons. Melk.

Bij

(159) J. F. TENTEE.

Stadhuisplein.

MAATSCHAPPIJ
van
TOONKUNST.

EERSTE REPETITIE VAN
Mendelsohn's „Lobgesang",
op Woensdag den 23 Januarij 1861,
des avonds ten 8 ure,
in het Lokaal van den Schouwburg.

Namens de Directie.
C. VRIESENDORP.
Secretaris.

Deze Repetitie is alleen voor de werkende Leden toegankelijk. (198)

AVIS.
M. M. OUDART, frères,

ont l'honneur de prévenir le public de Batavia, que leurs *Magasins etant terminés,* le bureau anciennement vis-à-vis, sera definitivement transséré dans le *Nouveau Magasin,* ou l'on trouvera
un grand assortiment de
MILORDS,
VIS-À-VIS, VOITURES à TENTES,
COUPÉS ET BENDIJ'S
et toutes les fournitures
Nécessaires à la fabrication,
HARNAIS EN ARGENT DE BERLIN,
cuivre & noir pour 1, 2 & 4 chevaux,
Selles à ressorts complètes.
etc., etc. (179)

Poste Particulière
à Weltevreden, à coté de la poste aux lettres et aux cheveaux.

Avis au public pour l'année 1861.

Le Depart des Diligences de ***Batavia*** pour ***Buitenzorg,*** aura lieu tous les *Mercredis à 6 heures du matin* et tous les *Samedis à 6 heures du matin et à 4 heures du soir.*
— De Buitenzorg pour Batavia tous les *Lundis et Jeudis à 6 heures du matin.*

Chevaux de poste et Voitures extra à toutes heures du jour et de la nuit.

Trajet par: Chaises de poste à 2 places en 3 heures.
„ Voitures de 4 à 10 places en 4 heures.

pour éviter tous retard qui pourrait survenir, des voitures de secours sont placés à chaque relai.

Calèches Anglaises élégantes, solides et confortables pour l'intérieur de Java, les prix fixés par un tarif, sont très modérés.

GRAND HOTEL-BELLEVUE
à Buitenzorg.

30 Chambres fraichement décorées, salon et salle à manger pour 60 personnes.

Vastes galeries. Livres, Albums, Journaux; jeux de tonneaux et de Billard.

Terrace, pavillons et petites maisons indépendant de l'hôtel et ayant vue sur un paysage admirable.

Bain d'eau de source, fraiche et limpide comme celle tant renommé de Kotta-Batoe.

Service de l'Hôtel par 15 Domestiques actifs, intelligents et propres.

Prix réduits par abonnement au mois et à la quinzaine *pour les malades et les Convalescents* qui trouveront dans cet établissement la liberté, la tranquilité et les soins empressés que réclameront leur état, avantages inappreéciables dont on ne jouit ordinairement que dans sa propre maison.—La salubrité du climat et la fraicheur de la température pendant les matinées à Buitenzorg, permettent de faire à pied d'agréables et salutaires promenades.

A quelques pas seulement de l'Hôtel-Bellevue se trouvent la poste aux lettres, la maison du Docteur et la Pharmacie, le Bazar Chinois, le Grand Toko *Abels* et Co. l'Harmonie, l'Église, le Parc silencieux avec ses [illegible], son élégant palais, ses délicieux ombrages, son Champ des roses, son Lac, ses Bassins [illegible], ruisseaux, cascatelles et torrents; ses pavillons et ses kiosques, ses ravissantes perspectives, enfin: tableaux vivants et vallées d'une nature folle, resplendissante! dont la vue aide souvent la science à rendre la santé aux malades et le repos aux travailleurs fatigués.

Voitures, chevaux de selle pour promenades dans la ville et excursions dans toutes les propriétés environnantes.

Departs à toutes heures pour les bains sulfureux de Sisépan et pour l'établissement de santé de Gadok.

Correspondance pour Tjipanas et Sindanglaija.

Pour toutes demandes et réclamations s'adresser à Mr. ***A. Grenier,*** propriétaire administrateur. Hôtel-Bellevue à Buitenzorg et à Mr. ***Stok,*** Agent de la poste particulière à *Batavia.* (139)

Bij de Weeskamer alhier, bestaat nog gelegenheid tot het
DISCONTEREN van ACCEPTATIEN
VAN HET
Vendukantoor te Batavia.
De Sekretaris der Kamer voornoemd:
van BERCKEL BIK.

Batavia, den 14de Januarij 1861. (147)

Gemaakte Kleêren
voor Heeren.
te bekomen bij
(176) J. BROWN.

In Commissie bij de Ondergeteekenden:
EENIGE VATEN
SCHEEPS-BROOD,
bijzonder geschikt als Voedsel voor Melk-Koeijen,
à f 12.— per Vat.
(207) ABEELEN, DENNISON & Co.

PASALOEANGSCHE
AARDAPPELLEN,
in **mandjes** van een **halve picol.**
Bij
(205) CASSALETTE & Co.

Verkrijgbaar:

10 Solide DJATTIE HOUTEN DEUREN.
10 „ „ „ JALOUSIEN.
10 „ „ „ VENGSTERS
voor glazen Ramen, met Hengsels en Houten pennen, kompleet.
Bij
(201) J. BROWN.

INSTITUUT
voor
Jonge Jufvrouwen
te **BATAVIA, op het Koningsplein.**

Gedurende de *tijdelijke* afwezigheid van de Ondergeteekende, welke tot herstel van gezondheid voor eenigen tijd naar Europa vertrekt, zal genoemde inrigting op *denzelfden* voet worden bestuurd door Mejw. **H. D. L. SCHARP,** sedert 16 jaren in het vak van Onderwijs, geëxamineerd voor de Provinciale Kommissie van *Gelderland* voor de HOLLANDSCHE, FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en ENGELSCHE TALEN, GESCHIEDENIS, AARDRIJKSKUNDE, enz., voorzien van eene Admissie van de Hoofd-Kommissie van Onderwijs in *Nederlandsch-Indië.*

Ook onder den naam van
INSTITUUT
van
Mevrw. KLUSSMAN
en
Mejw. SCHARP,

beveelt de Ondergeteekende, gedurende haar afzijns deze inrigting in het blijvende vertrouwen van Ouder, en Voogden aan.

De Heeren Mr. **A. Mangelaar Meertens,** bij wien Mejufvrouw **Scharp** thans met huis-onderwijs belast is, **H. Vaupel** en **C. F. W. Wiggers van Kerchem,** en na diens vertrek **G. A. de Lange,** door mij uitgenoodigd om zich te vereenigen tot eene Commissie van toezigt over het Instituut, stellen zich gaarne beschikbaar tot het geven van medeelingen.

A. KLUSSMAN,
(158) geb. *Wendt.*

NOTICE.

The First Annual General Meeting of the British Residents in Batavia, prescribed by Act op Parliament, will be held at the Office of this Consulate on **Saturday, the 26 instant, at 2 o'clock p. m.**

JAMES Mc LACHLAN,
H. B. M. Acting Consul.

British Consulate.
Batavia, 19 January 1861. (202)

Bij akte voor den ondergeteekende op den twaalfden Januarij 1861, sub nummer 42 verleden, is tusschen de HEEREN **Jan Baptist Roselje, Willem Hendrik Leuring** en **Adriaan Jannette Walen,** allen kooplieden te Batavia woonachtig, aangegaan eene VENNOOTSCHAP om onder de firma **Gebroeders ROSELJE & Co.** gevestigd te Batavia, voorttezetten de zaken die vroeger onder die zelfde firma door eerstgenoemden Heer werden gedreven; de VENNOOTSCHAP is aangegaan tot het drijven van alle Handelszaken voor den tijd van twee achtereenvolgende Jaren, ingegaan 1e Januarij 1861, en ieder der Vennooten heeft de teekening der firma; tot het stellen van borgtogten wordt de medeteekening van alle op Java aanwezige Vennooten vereischt.

De waarn. Notaris,
Mr. R. V. HEIJLIGER.

Batavia, 15 Januarij 1861. (151)

IEMAND,

genegen zijnde een voldoend Kapitaal aan te brengen, ter oprigting eener SUIKER-ONDERNEMING, wordt op een daartoe **bijzonder geschikt Land in de Vorstenlanden,** eene uitmuntende gelegenheid aangeboden, om een aandeel in hetzelve te bekomen. Hierop reflecterenden, gelieven zich, met opgave van het ***aan te brengen kapitaal,*** onder Franco Brieven te adresseren **aan AB.** Postkantoor te Djocjokarta. (168)

Bij eene **Europesche familie** te *Batavia,* wordt iemand gevraagd ter oppassing van twee jonge Kinderen.
Adres Letter Z. Uitgever dezer. (160)

Wordt gevraagd eene
GOUVERNANTE
om aan drie ***jonge Meisjes*** onderwijs te geven, in de binnenlanden van Cheribon.

Reflecteerenden gelieve zich met franco Brieven te adresseren onder **La. A** aan den heer **A. A. Euzette** te Cheribon. (155)

TE KOOP:
Binnen kort wordt van Engeland verwacht
EEN STOOM SUIKERMOLEN,
vervaardigd door de **Lowmoor Company,** met Cylinders 24 maal 48 inches.

De zoo voordeelig bekende wyze van bewerking van deze Company zal wel eene voldoende waarborg voor de hoedanigheden van dezen Molen zijn.

In voorraad verschillende afmetingen van Suikerpannen, alsmede waarlooze stukken geschikt voor Watermolens van de Lowmoor Fabriek,

compleete stellen Water-Raderen, enz.,
(15) PITCAIRN, SYME en Co.
Agenten van de Lowmoor Company.

Te Koop:
Eene bijzonder solide
IJZEREN BRANDWAARBORG KAST
met geheime sluiting.
Bij
(166) VAN WALCHREN & VAN DORP.

TE KOOP:
het HUIS op Noordwijk, bewoond door en behoorende aan
J. B. ROSELJE.
(180)

TE HUUR, of TE KOOP

Een ruim en groot **gebouw**, gelegen op een der beste standen in de ***Stad*** en uitermate geschikt voor **TOKO.**
Informatiën bij den uitgever dezer. (182)

Te koop:
Wegens vertrek:

Op voordeelige voorwaarden het aangenaam gelegen **Huis** op **Molenvliet,** bewoond door den Heer **L. Bras.**
Informatiën bij
(181) CASSALETTE & Co.

TE HUUR, REIS-WAGENS

voor de binnenlanden en andere wagens geschikt om naar **Buitenzorg** en **Gadok** te gaan.
Bij
(183) OUDART FRÈRES.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 19 Januarij 1861, N⁰. 6.

Civiel Departement.

Erkend en Toegelaten:

Krachtens magtiging des Konings, de heer A. R. J. Cramerus, als konsul van Sardinië te Batavia voor Nederlandsch-Indie.

Krachtens magtiging des Konings, de heer S. Higggenson jr, als konsul der Vereenigde Staten van America te Padang.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den Nederlandschen kommissaris voor Japan en Siam, mr. J. H. Donker Curtius.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident der Lampongsche distrikten, R. Wijnen.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den sekretaris van de residentie Kadoe, Jonkh. mr. O. E. van Nispen.

Ontslagen:

Eervol, uit zijne betrekking, de sekretaris van de residentie Tagal, tevens vendumeester aldaar, J. D. Mispelblom Beijer.

Uit 's lands dienst, de gewezen klerk bij de militaire administratie te Padang G. F. Fritz.

Benoemd:

Bij kontinuatie voor het loopende jaar 1861.

Tot leden van de kommissie, ingesteld bij artikel 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (staatsblad 1831 no. 71).

J. J. van Emmerik, hoofd-intendant der militaire administratie, en

H. P. Barkmeijer, algemeene boekhouder bij den direkteur van financien.

Tot sekretaris van de residentie Tagal, tevens vendu-meester, de sekretaris van de residentie Kediri, J. J. Breijmann.

Tot sekretaris van de residentie Kadoe, tevens vendu-meester, de eerste kommies bij de algemeene sekretarie, F. C. A. Jeekel.

Tot sekretaris van de residentie Kediri, tevens vendu-meester, de eerste kommies op het residentie bureau te Soerabaija, J. H. Koelman.

Schutterijen, enz.

BIJ DE BANDASCHE SCHUTTERIJ.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de kapitein J. E. van Zuijlen.

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, de tweede luitenant H. M. C. Laus.

Bevorderd:

Tot kapitein, de eerste luitenant R. N. Rijkschroeff.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant J. P. van den Broeke, beiden van het korps.

Benoemd:

Tot tweede luitenants, de fourier S. J Hoffman en de schutter W. van der Sluijs, beiden van het korps.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den majoor der genie en sappeurs J. van Staveren.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie P. A. Muller en O. A. Koocken.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie H. A. Hartwig.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie W. E. Frowein.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid der eerste klasse F. W. Reif, thans bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Kedong-Kebo.

Herstelds:

In aktiviteit, de officier van gezondheid der derde klasse K. G. Bakker.

Oproeping van Krediteuren.

In de Javasche Courant van Woensdag jl. worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in den navolgenden boedel:

Door J. F. Cooke, wed. Carapiet te Samarang, van wijlen den heer Maccartich Carapiet, in leven gepensioneerd ambtenaar.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 16 TOT 18 JANUARIJ.

MARINE HOTEL. J. v. d. Linden, van Indramaijoe. — L. G. Verbrek, van Singapore.

JAVA HOTEL. J. C. Breringe, van de Reede. — J. Windrufva, van Manilla. — C. H. A. Raed van Oldenbarneveld en Famiile, van Riouw.

HOTEL DER NEDERLANDEN. F. J. J. Bianchi, van Amsterdam. — W. Kraake, van de Reede. — G. F. Servatius, van Onrust. — C. Schren, van Batavia.

HOTEL DES INDES. Van Houten, van Pontianak. — Van Breukelmam, van Riouw. — Guyot, van Pontianak. — Mev. de Kock, van Singapore. — P. Thomas, van de Molukken.

HOTEL WILLEM II. Woesthoff, echtgenoot en kinderen, van Batavia. — N. Pol, van Java-Hotel. — Y. Ruitenschild, van Java Hotel. — J. Hageman Jcz., van Buitenzorg. — W. Dimmer, van Idem. — Slors, van Borneo.

Vertrekkende Personen.

J. Luking. — Mr. L. Udo de Haes en familie. — Rinchon en echtgenoot.

BATAVIA.

Donderdag, den 17den dezer, is de nieuw benoemde president van het Hooggeregtshof van Nederlandsch-Indië, Mr. A. J. Swart, op de gebruikelijke plegtige wijze als zoodanig geïnstalleerd.

Gisteren namiddag had op het Waterlooplein de uitreiking plaats der dekoratien voor de 1e en 2de Bonische expeditie. De troepen van het garnizoen waren in groot tenue aldaar geschaard.

Den kolonel Boers was de eervolle taak opgedragen, de onderscheidingsteekenen aan de nieuw benoemde Ridders uittereiken; de waardige en hartelijke wijze, waarop dit door dezen algemeen geachten Hoofdofficier werd verrigt, en zijne welsprekende krijgsmanstaal maakten op aller gemoed een diepen indruk.

Wij wenschen de nieuwe Ridders van harte geluk met deze welverdiende onderscheiding en hopen, dat het hun een prikkel te meer zij tot getrouwe pligtsvervulling in elk opzigt.

Nogmaals uiten wij onzen wensch, dat een volgende uitreiking spoediger na afloop der expeditie plaats hebbe, 't geen onzes inziens gemakkelijk geschieden kan. Waarom rigt men hier geen kapittel op der Willemsorde? Er zijn kommandeurs dier orde in genoegzaam aantal hier aanwezig, om dit kapittel te vormen.

Naar men ons mededeelt is per *Jason* naar hier vertrokken de direkteur van de gasfabriek en het personeel en de gastoestellen voor de gasverlichting te Batavia.

Berigten van Bandjermassing dd. 31 Dec. jl. deelen nog het volgende mede:

Nieuws valt hier zeer weinig te melden. In de afloopen maand hebben zich een 300 tal Dajakkers op den berg Soenkalang- Bini gevestigd, en aldaar eene versterking gebouwd. Deze plaats ligt vlak bij Martagiri aan de Tapen- rivier of p. m. 4½ à 5 uur van Moengretaijoe. Onmiddelijk is derwaarts eene kolonne gezonden onder bevel van den kapt. Wolff van Westeroode met den 1sten Luit. Cavaljé, den 2den Luit. der Art. Winter, off. v. Gezondheid 3 kl. Hoogeveen met 100 bajonetten, 1 mortier van 11½ dm., terwijl van Moengre-taijoe zoude medegaan de 1 Luit. Ockerse met 40 bajonetten, een drieponder op veldaffuit. de Kontroleur Vugh met hulptroepen, terwijl het distriktshoofd van Martapoera Djamidien met 100 man hulptroepen insgelijks oprukt, de noodige koelies voor vivres enz. enz.

De kolonne zoude van twee zijden oprukken, de eerste onder den 1sten luit. Cavaljé met den adj. onderoff. dienstd. off. van Puffelen zoude over Boenoea Padang den weg van Taal opmarcheren en alsdan achter de versterking uitkomen. terwijl de tweede regelregt onder kapitein Wolff zoude oprukken naar Martagiri. Alles ging goed, maar de vijand is op de nadering der kolonnes er uitgeloopen en de benting, boven op een steilen heuvel, bestond uit 2 en 3 rijen palissaden, had geene openingen, was met randjoes beplant, terwijl hier en daar kleine wolfskuilen gemaakt waren; juist den volgenden dag zouden de bevelhebbers er intrekken.

Dien dag werd de vijand nagezet en het geheel terrein op 5 à 6 uren in den omtrek afgepatrouilleerd, maar niets gevonden.

De onzen hebben in deze maand eene benting te Mengapan opgerigt om te beletten, dat de brandals uit de Tanah Laut naar de rivier Kanas en omgekeerd hunne toevlugt kunnen zoeken; de bevolking keert ook aldaar terug, terwijl in de Riam Kiwa desgelijks de bevolking terugkeert en zich onderwerpt.

Op den 24 zijn te Martapoera opgehangen twee oproerlingen, als Nachoda toewa pa Montoh en eene hadji Lolo, beiden schuldig aan den opstand. Van de oproerlingen die deel genomen hebben aan den aanval op Martapoera, heeft men er eenige dagen geleden 4 gekondemneerd, 2 voor 10, en 2 voor 15 jaren kruiwagen of kettingarbeid buiten dit eiland, meest allen pembakals of hoofden.

Van *China* ontvingen wij de volgende berigten, dd. *Hongkong*, 31 Dec. ll.

Een groot deel der expeditionaire troepen is te Hongkong aangekomen. De troepen te Tien-tsin zijn dezen winter daar ingevroren, en met genoegen kunnen wij melden, dat de laatste tijdingen van daar de geruchten hebben gelogenstraft, volgens welke mr. Adkins te Peking vermoord zou zijn,

Het Tien-tsin traktaat wordt reeds ten uitvoer gelegd, ofschoon de zuidelijk wonende Chinezen noch het traktaat, noch de konventie gelooven, en zij niet op de gebruikelijke wijze door den Gouverneur-Generaal van Kwang-tung zijn afgekondigd.

Graaf Elgin is nog te Shanghae. Wij vernemen, dat een expeditie de Yang-tsze opgezonden zal worden, om die rivier te openen.

Generaal Grant en allen die er den winter niet [illegible] hoeven door te brengen, hebben Tien-tsin in 't begin van November verlaten en zijn te Taku ingescheept. 't Garnizoen heeft er thans goede kwartieren betrokken.

Behalve het vertrek der generaals was de eenige vermeldenswaardige omstandigheid de aankomst en uitbetaling van twee gedeelten der schadeloosstelling. Het eerste bedroeg 200,000 thails en het tweede 300,000; een gelijk bedrag is ook aan de Franschen betaald.

De inboorlingen waren zeer beschaafd, en konden wonderwel met de vreemdelingen over weg. [illegible] deden zij onderzoek naar de vooruitzigten des handels in 't voorjaar, en de kooplieden zullen hen begeerig [illegible] den om zaken te doen, wanneer zij hier komen. [illegible] ijzer, tin en long-cloths zullen ongetwijfeld een goede markt vinden, daar al deze artikelen, behalve ijzer, reeds in groote hoeveelheid zijn ingevoerd, met [illegible] der kosten, dan wanneer het door vreemde schepen regtstreeks op de Peiho of naar de monding daarvan ware aangevoerd. Inlandsch ijzer wordt [illegible] lijk verbruikt, maar 't is veel duurder dan ingevoerd ijzer kan wezen. Welke uitvoer er wezen zal, behalve [illegible] erwten en geneesmiddelen, is nog niet [illegible]

— Een berigt uit *Saigon*, van 1 [illegible] den morgen van dien dag een [illegible] gehad. De Franschen namen twee [illegible]

den 600 man van den vijand, die daarop vlugtte. Het verlies der Franschen bedraagt zes gekwetsten. Het gevecht duurde twee en een half uur.

Batavia. — In de bestuursvergadering der Nederlandsch-Indische Maatschappij van Nijverheid op den 10den Januarij jl. zijn als gewone leden aangenomen de heeren: mr. W. H. du Cloux, G. L. J. van der Hucht en H. P. Barkmeijer te Batavia en F. Vriesendorp te Soerabaija, alsmede als lid korrespondent de heer D. Wilson te Colombo (Ceylon).

— Ten vervolge op ons nommer van den 2den dezer zijn wij thans in de gelegenheid nadere, meer omstandige berigten mede te deelen nopens de verrigtingen van Zr. Ms. stoomschip *Reynier Claeszen*, tijdelijk onder bevel van den luitenant ter zee 1e klasse J. P. M. Willinck, tegen de zeeroovers op het eiland Sajoessoe of Sailoes, het meest overeenkomend met het op de kaarten voorkomende eiland Ardassi (zuidelijke Paternoster-groep).

Den 16den December jl. van Makasser vertrokken, ankerde de *Reynier Claeszen* den 19den in den voormiddag van Sailoes. Op het strand stonden zes groote rooversprauwen en toen de ter verkenning uitgezondene sloepen naderden, sprong een met schild en klewang gewapend voorvechter uit het bosch te voorschijn en daagde al dansende en gillende de onzen tot den strijd uit.

Het bleek dus, dat men ter regter plaatse was aangekomen en dat de opgaven van den uit handen der roovers ontsnapten inlander Katani, op wiens verklaringen de togt ondernomen was, juist waren.

Op een schot uit een twaalf ponder van de *Reynier Claeszen*, welks kogel juist voor de voeten van den voorvechter in den grond sloeg, volgde terstond een hevig geweer- en lillavuur van de zijde der roovers, hetwelk echter wegens den te grooten afstand geen schade deed.

Onder bedekking van het vuur der sloepen en van het stoomschip, werd daarop voet aan wal gezet en met de vernieling der praauwen begonnen; weldra waren zij, nadat men er het geschut en eenige andere voorwerpen uit geligt had, eene prooi der vlammen.

Daarop voeren de sloepen den westhoek van het eiland om naar de aan de andere zijde gelegene kampong der roovers en veegden haar met het geschut schoon, waarop zij door de debarkements-divisie mede werd in brand gestoken.

De invallende duisternis belette dien dag meer te doen.

De roovers waren nu van de middelen om te ontvlugten beroofd, maar het was geene gemakkelijke taak hen in handen te krijgen, daar het eiland, 2800 el lang en 1000 el breed, met zwaar bosch en met kreupelhout bedekt was.

De kommandant besloot daarom wegen door het bosch te doen kappen, ten einde hen gemakkelijker te kunnen vervolgen. Daaraan en aan het verder vernielen en buitmaken van de bezittingen der roovers werden de volgende dagen besteed.

Met groote inspanning werden wegen in de lengte en in de breedte dwars over het eiland gekapt, zonder dat het mogt gelukken de roovers aan te treffen. Met hunne talrijke slaven, vrouwen en kinderen, die zij dwongen hunne goederen te dragen, trokken zij het eiland rond, de onzen steeds ontwijkende; hun toestand werd dagelijks hagchelijker, daar zij van levensmiddelen beroofd waren; voortdurend wonden zij zich op door het gebruik van amfioen.

Deze bijzonder heden werden van enkele ontvlugte slaven vernomen. Den 22sten vond men op aanwijzing van een slaaf de plaats, waar de roovers eenige oogenblikken te voren 12 hunner gevangenen wreedaardig met lans en klewang hadden afgemaakt.

Den 23sten vernam men van een ontvlugten slaaf, dat de roovers zich op een alang-alang veld hadden gelegerd en besloten hadden op die plaats, welke zij wegens de aanwezigheid van het graf van een Arabischen priester als heilig beschouwden, te sterven. Met een dertigtal geweren rukte de kommandant Willinck met den luitenant-ter-zee 2de klasse C. A. Niesen en den adjunkt-administrateur O. van Berkel derwaarts op.

Reeds zeer nabij genaderd, werd op een rooverhoofdman, die zich vertoonde, een geweerschot gelost, hetwelk dadelijk door een hevig geweer- en lillavuur der roovers beantwoord werd.

Dit vuur stelde al dadelijk eenigen der onzen buiten gevecht, maar werd door de overigen met goed gevolg beantwoord. Onderscheidene roovers werden neergeschoten of met het blank geweer afgemaakt, maar van drie kanten uit het bosch beschoten en reeds negen man buiten gevecht hebbende, konden de onzen den ongelijken strijd niet langer volhouden.

De terugtogt geschiedde in goede orde, ofschoon door de hevige aanvallen der roovers en door de zorg voor de gekwetsten zeer bemoeijelijkt.

Daar de equipage der *Reynier Claeszen* 3 gesneuvelden en 2 man aan vermoeijenis verloren had, en bovendien 4 zwaar gewonden en 12 zieken telde, en van de overigen velen aan beenwonden leden, besloot de kommandant naar Makasser terug te keeren, en zulks te meer, daar er nog slechts voor 5 dagen viktualie aan boord en den zeeroovers de gelegenheid om te ontvlugten benomen was.

Van den 19den tot den 24sten December waren 7 groote en vele kleine praauwen en de roovers-kampong vernield, 12 stukken geschut en eene menigte andere voorwerpen buit gemaakt of vernield en een twaalftal slaven verlost, en was, behalve de vernieling van al hun have en goed, een zwaar verlies aan manschappen toegebragt.

De *Reynier Claeszen* is den 28sten December met Z. M. stoomschip *Gedeh* weder naar Sailoes vertrokken, om de vernieling der rooversmagt te voltooijen.

Rembang. — In den nacht van den 30sten December jl. is eene der tabaksschuren van den kontraktant de Voogt, gelegen in de dessa Djambean, nabij de woning van den administrateur der onderneming, voor het grootste gedeelte afgebrand, zijnde van deze 400 voeten lange schuur slechts een gedeelte van 30 voeten lengte kunnen gered worden.

Eene hoeveelheid van 35,000 Amsterdamsche ponden tabak is bij die gelegenheid tevens verbrand. De schade hierdoor veroorzaakt, wordt door den administrateur geschat op eene som van *f* 30,000.

De oorzaak van den brand kan nog niet bepaald worden opgegeven, doch zal wel onvoorzigtigheid geweest zijn, vermits volgens informatie de mandoer van die schuur zich op het oogenblik van den brand niet in dezelve bevond.

Door den adsistent-resident van Toeban is een kommissie naar de plaats van het ongeluk gezonden, ten einde een onderzoek intestellen.

— Gedurende de maand November 1860 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van . . . . . . *f* 1,047,845.45

De ontvangst over de eerste elf maanden van 1860 bedragt . . . . . . *f* 9,898,975.85

Hieronder is echter begrepen aan fictive regten op gouvernements produkten *f* 1,707,334.38

aan terug betaalde regten » 112,238,86 » 1,819,573.24

Zuivere ontvangst *f* 8,079,402,61

Gedurende de eerste elf maanden van 1860 is meer ontvangen dan over denzelfden tijd in:

1858 . . . . *f* 1,577,193.09[5]

1859 . . . . » 1,249,573 28[5]

Van Gouvernementswege is te Bandong (Preanger Regentschappen) publiek heruitbesteed het transport, gedurende de jaren 1861 tot en met 1865, van 's Gouvernements produkten, zout en andere goederen van Karang Sambong naar Indramaijoe en terug, tegen betaling van 62 (twee en zestig) centen per pikol.

Samarang. — Ten vervolge op het berigt betreffende de artesische putboring in de burger gevangenis ter hoofdplaats, voorkomende in ons nommer van 27 October 1860, zijn wij thans in de gelegenheid gesteld het resultaat van het onlangs bij het laboratorium te Batavia gehouden scheikundig onderzoek van het water van bovenbedoelde put mede te deelen.

Dat water is namelijk bevonden volkomen geschikt te zijn om als drinkwater te worden gebruikt.

Het bevat bijna $^1/_{10000}$ deelen vaste bestanddeelen, waarvan de kiezelaarde, koolzure kalkaarde en koolzure bitteraarde, gezamentlijk bijna $^1/_{1000}$ deel bedragende, zich in betrekkelijk korten tijd van zelf afscheiden, wanneer het water voor huishoudelijk gebruik bewaard wordt.

De overige bestanddeelen zijn in de gegevene hoeveelheden als nuttige bestanddeelen aan te merken en nagenoeg onmisbaar voor eene behoorlijke stofwisseling in het dierlijk organismus.

Deze put is slechts 15,8 Nederlandsche ellen dieper dan de artesische put, ten behoeve van het kettinggangers kwartier gegraven, die eene slappe zoutwaterbron is en werkelijk mineraalwater oplevert. Er bestaat veel waarschijnlijkheid, dat men door laatstgenoemde put tot de diepte van de eerste te brengen, water van goede hoedanigheid daaruit zal verkrijgen. (*Jav. Ct.*)

AANKOMST DER MAIL.

In den vroegen morgen van den 18den dezer is hier ter reede aangekomen de stoomboot *Palembang*, kapt. Kramer, met de Europesche mail van 10 December 1860.

Wij deelen daaruit het volgende mede.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 7 December. De Italiaansche aangelegenheden zijn sedert ons vorig nommer niet veel gevorderd. De hoofdzaak is, dat Gaëta nog stand houdt en zoolang dit het geval is, kan er aan geen definitieve regeling van de zaak gedacht worden. Uit de weinige berigten, die van dit punt vernomen worden, blijkt, dat, zoo de Fransche vloot blijft voortgaan een aanval van de zeezijde te beletten, vooreerst nog aan geen verovering van de vesting te denken valt. Men wil nu weten, dat Engeland bij de Fransche regering er op aangedrongen heeft, hare interventie te Gaëta te staken, zoodat Sardinie onbelemmerd al die operatien tegen deze vesting zou kunnen aanvangen, welke in het belang eener spoedige overgave dienstig geacht worden. Op die wijze, moet Engeland verklaard hebben, komt de Italiaansche kwestie een stap nader tot hare vereffening. Frankrijk daarentegen moet van zijn kant van Engeland gevorderd hebben, dat het de bekende nota van lord John Russell zal verzachten. Tusschen beide vorderingen zou nu eene toenadering tot stand zijn gebragt, waarvan verder het gevolg moet zijn, dat Engeland en Frankrijk beide een gezant zullen accrediteren bij koning Victor Emanuel, in welk feit de officieele erkenning van de faits accomplis zal opgesloten liggen. Wij geven dit berigt, zonder dat we er voor ons-zelven nog veel gewigt aan hechten.

Te Napels-zelf en in de provincien ziet het er ook nog niet gunstig uit. In de provincien wordt het land steeds afgeloopen zoowel door benden van Garibaldi als door de aanhangers der gevallen dynastie, die rooven en allerlei geweldadigheden plegen. Geheel Apulie en de Abruzzen zijn in staat van beleg verklaard, in de stad Napels-zelve heeft de regering de meeste vrijwilligers van Garibaldi, die haar door hunne demonstratien al te lastig werden, moeten ontslaan en met scheepsgelegenheid naar Genua gezonden. Zoolang Gaëta in de magt van Frans II blijft, zal in den staat van zaken geen verandering komen. Inmiddels is koning Victor Emanuel den 30sten Nov. naar Sicilie vertrokken en den 1sten te Palermo aangekomen, waar hij met eene zeldzame geestdrift werd begroet. Het volk wilde de paarden van het rijtuig spannen, om het zelf voort te trekken. Meer dan 400,000 menschen uit alle streken des lands waren toegestroomd. De koning zal weldra naar Napels terugkeeren en — naar men zegt, nog voor Nieuwjaar naar Turin. Volgens het ministerieele dagblad zal hij niet eer den titel van koning van Italie aannemen, dan nadat hem die zal zijn aangeboden door het nationale parlement. Het verdient aandacht, dat de Engelsche vloot den koning op zijn togt naar Sicilie heeft gesalueerd. Voorts kan gemeld worden, dat de regering te Turin tot het besluit is gekomen, om voor te stellen eene verdeeling van het rijk in groote gouvernementen of administrative indeelingen, ten einde op die wijze de autonomie der geannexeerde landen zoo veel mogelijk behouden zou blijven.

Een der Turinsche dagbladen, de *Espero*, meent te weten, dat de Sardinische regering thans in onderhandeling is met het hof van Rome, om eene schikking tot stand te brengen, waarvan de meerderheid van het kollegie der kardinalen reeds de noodzakelijkheid zou hebben erkend. Deze schikking zou daarin bestaan, dat de paus bekleed zou blijven met het opperste geestelijke gezag, in den uitgestrektsten zin, terwijl aan koning Victor het wereldlijke stedehouderschap of het vikariaat zal worden opgedragen. De koning, zoo wordt verder gezegd, moet reeds in eene toespraak tot den bisschop van Salerno op zoo iets gezinspeeld, althans verklaard hebben, dat hij, trouw aan de overlevering van zijn huis, nimmer de gedachte heeft gekoesterd, om de Christelijke godsdienst te beleedigen, en dat dit evenzeer het geval is met al zijne ministers, terwijl hij hoopte dat de Romeinsche kwestie weldra zou worden vereffend, zonder dat de ware belangen van het Katholicisme eenigermate gekwest worden.

Er is al meermalen sprake van onderhandelingen of openingen in dien zin geweest, doch dan vernam men steeds, dat zij volstrekt geen kans hadden van slagen. Op welken grond nu de *Espero* min of meer het tegendeel beweert, kan niet gezegd worden. Wij hebben echter gemeend het berigt onzen lezers niet te mogen onthouden.

Bij gebrek aan feiten, redeneert men tegenwoordig druk over de noodzakelijkheid voor Oostenrijk, om Venetie, voor het aanstaande voorjaar, tegen een behoorlijke vergoeding af te staan en van meer dan één kant is in de laatste dagen beweerd, dat door Engeland en Frankrijk openingen in dien geest te Weenen gedaan zijn. De half officieele *Pays* meent echter te weten, dat dit gerucht hoegenaamd geen vertrouwen verdient, terwijl de *Preussische Ztg.* beweert, dat dit belangrijke punt wel degelijk is ter sprake gebragt en behandeld. Laatstgenoemd blad voegt er bij, dat Oostenrijk, inziende dat zijne rol in Italie uitgespeeld is, behoefte gevoelt aan eene toenadering tot Sardinie, ten einde aan den Engelsch-Franschen invloed in de Middellandsche Zee een tegenwigt te stellen. Ongelukkig heeft het officieele dagblad der Oostenrijksche regering al deze geruchten in bepaalde bewoordingen gelogenstraft.

De politiek van keizer Napoleon ten opzigte van Italie blijft steeds een raadsel en velen brengen het besluit van 24 November met deze politiek in verband. Zij houden het er voor, dat de keizer om geen andere reden een zekere voldoening aan den liberalen geest der Fransche natie heeft gegeven, dan omdat hij voornemens is eerlang aan zijne buitenlandsche politiek een nog meer revolutionair karakter te geven; hij voelde — zoo redeneren zij — behoefte aan een zedelijken steun in het land, voor het geval dat zich ernstige gebeurtenissen mogten opdoen. Een brief van prins Murat, waarin deze protesteert tegen de wijze van inlijving der beide Sicilien — die hij onwettig noemt — heeft mede bij het publiek bekommering verwekt en den goeden indruk, door 's keizers koncessien gemaakt, veel verminderd. Door den brief namelijk is bij menigeen het denkbeeld gerezen, of de meer genoemde koncessien niet dienen moeten om een bittere pil te vergulden, namelijk een beweging in Italie tegen de vereeniging der Italiaansche staten onder één hoofd. Wat hiervan zij zal de tijd moeten leeren. Overigens hebben de Italiaansche dagbladen den brief van Murat niet onbeantwoord gelaten. Sedert eenige dagen verwachtte men te Parijs een manifest in den *Moniteur*, inhoudende eene aanvulling van het besluit van 24 Nov.; vooral zag men een wijziging van de wet op de drukpers te gemoet. Tot dusverre laat dit alles echter op zich wachten. Ja men gaat in de hofkringen zelfs zoover van te verzekeren, dat de keizer reeds verklaard moet hebben, dat hij zich niet kon ontveinzen, eenig gevaar te zien in de koncessien, die hij bij het dekreet van 24 Nov. heeft verleend, omdat in een land als Frankrijk, waar de welsprekendheid zooveel invloed heeft, er al ligt eenige redenaars van het parlementair régime zouden kunnen opstaan om het land in beweging te brengen; terwijl hij in dat opzigt niets heeft te vreezen, zoolang hij de drukpers in zijne magt heeft. Uit deze woorden is het gemakkelijk na te gaan, dat men vooreerst op geene wijziging van de wet op de drukpers in liberalen zin behoeft te rekenen. Doch niet alleen de keizer, maar ook de geheele regering schijnt voor de gevolgen van dit dekreet min of meer beducht te zijn. Immers hare half officieele organen hebben bepaaldelijk tot *mot d'ordre* ontvangen, dat zij de strekking van dat dekreet zooveel mogelijk in beperkten zin moeten voorstellen. En hoe meer de Orleanistische en republikeinsche dagbladen zich geneigd toonen, om partij te trekken van de uitbreiding der daarbij aan het wetgevend ligchaam toegekende voorregten, hoe meer de regering zich beijvert, om aan den liberalen geest van het dekreet een minder ruimen zin toe te schrijven.

Wat nu de wijzigingen in het Fransche ministerie aangaat, deze komen met de sedert daarin gebragte wijzigingen op het volgende neder: Graaf Walewski is benoemd tot minister van staat, in plaats van den heer Fould, die als zoodanig is afgetreden, terwijl de betrekking van minister van het Huis des keizers, die ook door den heer Fould vervuld werd, opgedragen is aan den maarschalk Vaillant; graaf de Persigny, gezant te Londen, heeft de portefeuille van binnenlandsche zaken bekomen, terwijl de heer Billault, tot dusverre met die portefeuille belast, minister geworden is zonder portefeuille; de heer Magne, minister van financien, is insgelijks minister geworden zonder portefeuille, en in eerstgenoemde betrekking vervangen door den heer la Roquette; het afzonderlijk ministerie van Algerie en kolonien is opgeheven, en daarvoor het vroegere ministerie van kolonie en marine weer in de plaats gesteld, zijnde de heer de Chasseloup-Laubat van het eerste ministerie tot het andere overgegaan; en de admiraal Hamelin, tot dusverre minister van marine, benoemd tot groot kanselier van het Legioen van Eer. De heer Baroche, president van den staatsraad, is voorts benoemd tot minister zonder portefeuille, zoodat thans drie ministers zonder portefeuille zitting heb-

ben in het kabinet. Hunne taak zal hoofdzakelijk daarin bestaan, dat zij de woordvoerders der regering zullen zijn in de beide kamers, als zoodanig hare politiek zullen verdedigen en de gevraagde inlichtingen verschaffen op interpellatien, die men thans, tengevolge van den meer uitgebreiden werkkring aan het wetgevend ligchaam toegekend, meer dan vroeger tegemoet ziet.

Voorts zijn nog benoemd: de maarschalk Pélissier tot gouverneur-generaal van Algerie en de graaf de Flahaut, een oud diplomaat, tot te Londen.

Terwijl men in Oostenrijk een zwaren binnenlandschen strijd heeft te strijden, daar de geest van verzet in Hongarije en andere kroonlanden hoe langs zoo meer veld wint, is ook de toestand van het ministerie te Berlijn alles behalve gunstig. Is te Weenen aller aandacht gevestigd op het proces over de bedriegerijen, waarin de generaal von Eynatten was betrokken, geheel Berlijn is vol van een proces tegen twee hoofdambtenaren der policie, de heeren Stieber en Tichy, beschuldigd van verregaande overtreding van hunne ambtsbevoegdheid. De prokureur-generaal von Schwarck heeft in dit proces de ergerlijkste bijzonderheden aan het licht gebragt, terwijl de heer Stieber heeft openbaar gemaakt, dat de minister van justitie, de heer Simons, onder het ministerie von Manteuffel, acht weken lang eenige personen achter 't slot heeft gehouden, in strijd met de wet en tegen het advies van het policie-bestuur. Te gelijkertijd heeft hij zware beschuldigingen uitgebragt tegen den prok.-generaal von Schwarck. Hierdoor wordt een scherp licht geworpen op de politieke moraliteit van het genoemde ministerie der reaktie. Reeds eischt dan ook de pers te Berlijn op krachtigen toon betere wettelijke waarborgen voor de persoonlijke vrijheid der burgers, en wordt tevens weder ter sprake gebragt de noodzakelijkheid van wettelijke voorschriften betreffende de ministeriele verantwoordelijkheid. Nu heeft het ministerie te Berlijn zich wel is waar gehaast, genoemde heeren, Stieker en von Schwarck, tijdelijk uit hunne betrekking te ontslaan, doch daarmede is het kwaad nog niet verholpen. De heer Simons is nog altoos minister van justitie. En dit alles is de droevige konsequentie van het behouden van den heer Simons in het nieuwe ministerie, en van den heer von Zelitz, een verklaarde feudalist, als president van policie. In den persoon van den minister van justitie wordt nu het geheele ministerie in de zaak betrokken en aangetast, en terwijl het de nalatenschap van het vorige ministerie althans voor een gedeelte heeft aanvaard, stelt men het thans ook voor een gedeelte daarvan verantwoordelijk. De gevolgen van dit een en ander zijn toenemend wantrouwen, toenemende oppositie.

Ook in de overige staten van Duitschland verheffen zich meer en meer krachtige stemmen ten gunste van de beginselen van den nieuweren tijd. De Saxische tweede kamer behandelt op dit oogenblik een wetsontwerp op de nijverheid, waarbij menige onderwetsche bepaling wordt opgeruimd; de kamer van Hessen Kassel is thans wel geopend, doch ook hebben reeds 53 leden geprotesteerd ten gunste van de grondwet van 1831; in de Mecklenburgen duurt de strijd tusschen den adel en de burgers op politiek en kerkelijk terrein voort; even zoo in Hannover; te Hamburg is voor eenige dagen tot het afschaffen van het poortgeld besloten en werden in de vergadering der burgerschap krachtige stemmen gehoord tegen de accijnsen, ten gunste van handel en nijverheid. Overal in Duitschland wordt aangedrongen op meerdere vrijheid, niet alleen in 't staatkundige, maar vooral ook in handel en verkeer; — ja, zelfs in St. Petersburg is de regering dezer dagen voorgegaan met een goed voorbeeld, door het afschaffen, nl., van de brood- en vleeschzetting, waarbij echter de politie nog zal moeten toezien, dat de prijzen niet willekeurig worden verhoogd; wat minder navolgenswaardig is.

De nieuwe Zwitsersche Nationale raad en de Stendenraad zijn geopend. In eerstgemelde vergadering sprak de heer Sidler, de president van jaren, een vaderlandslievende openingsrede uit, waarin hij de natie tot eendragt aanspoorde. De heeren Blumer en Hermann zijn gekozen tot president en vice-president van den Stendenraad. In den nationalen raad zijn de heeren Dapples en Latour tot president en vice-president gekozen. De nationale partij heeft dus de overwinning behaald.

Uit Syrie luiden de tijdingen nog als behalve gunstig. Wel kan men er tegenwoordig ongehinderd reizen, maar overal is het duidelijk, dat het er alweer op een strijd wordt toegelegd; overal worden wapens en krijgsbehoeften bijeengebragt; kortom het is maar al te duidelijk, dat er weer onraad broeit. Te Beyruth houdt men zich overtuigd, dat wanneer de Franschen bij het verstrijken van den gestelden termijn Syrie verlaten, de zaken nog veel erger zullen staan dan vroeger, want dat de gisting te hevig is, om niet tot eene geweldige uitbarsting te komen. Omtrent een voornaam punt zijn de Druzen en Christenen het evenwel eens, namelijk dat zij zich willen onderwerpen aan eene magt, die zich genoegzaam weet te doen eerbiedigen, om alle ergerlijke tooneelen tusschen de bevolkingen van den Libanon te voorkomen. De Christenen geven daartoe de voorkeur aan Frankrijk. De Druzen hebben zich op dat punt nog niet bepaaldelijk verklaard, maar zijn nog meer dan de Christenen geneigd, om zich aan de Turksche heerschappij te onttrekken.

Met betrekking tot de separatistische beweging in de Vereenigde Staten van Noord-America, ten gevolge van de benoeming des heeren Lincoln tot president der Unie, zijn twee belangrijke dokumenten ontvangen. Het eerste is een uiteenzetting van de grieven, welke de staten van het Zuiden hebben tegen de staten van het Noorden, welke laatste beschuldigd worden de instelling der slavernij, die door God-zelf gemaakt en gewettigd, en door Christus en zijne apostelen bekrachtigd is," boosaardiglijk en onwettiglijk te hebben aangetast. Het tweede bevat een beroep op de bescherming en den bijstand van Napoleon III. De staten van het Zuiden zijn voornemens een afgevaardigde naar Parijs te zenden, om van de Fransche regering de erkenning van den toekomstigen afgescheiden bondsstaat te verwerven. In ruil voor deze diplomatieke ondersteuning verklaren de staten van het Zuiden zich bereid en beloven zij, de Fransche fabriekgoederen, bij invoer in de havens der nieuwe republiek, ten eeuwigen dage vrij van alle regten toe te laten. Te Charleston wordt reeds gezegd dat, ingeval de scheiding werkelijk tot stand komt, de inlijving van Mexico en het eiland Cuba bij de nieuwe of tweede Unie zeker is.

LAATSTE BERIGTEN.

Londen, 8 December. Prinses Alice, tweede dochter van Koningin Victoria, is verloofd met den Prins van Hessen.

Parijs, 8 December. De adviesjagten de *Corse* en de *Pélican* zullen morgen van Calais naar Dover vertrekken, om zich ter beschikking te stellen van de Keizerin.

Men verzekert dat op nieuw versterkingen naar Konstantinopel zullen worden gezonden, waar Fuad-Pacha zijn verblijf tot het einde van den aanstaanden zomer zal verlengen.

Brieven uit Palermo van 2 dezer melden, dat nieuwe pogingen zijn gedaan, om den Napelschen generaal Fergola te bewegen, de citadel van Messina aan de Siciliaansche autoriteiten over te geven, daar hij bij zijne weigering blijft volharden, is, na ingewonnen berigten uit Turijn, besloten om niet verder aan te dringen en den staat van zaken te laten voortduren tot na de inneming van Gaëta, weigert de generaal Fergola dan nog, dan zal de citadel geregeld belegerd worden.

Men verwacht, dat ten aanzien van drukpers-delikten eene amnestie zal worden uitgevaardigd.

De *Constitutionnel* verklaart gemagtigd te zijn het berigt tegen te spreken, volgens hetwelk de Fransche gezant te Konstantinopel zou aandringen op eene verlenging van den termijn der Fransche bezetting in Syrie.

Het blad voegt er bij, dat er ten opzigte van de opvatting der overeenkomst van 4 September, bij de vertegenwoordigers der mogenheden te Konstantinopel, geen verschil van gevoelen bestaat.

Turijn, 8 December. Koning Victor Emanuel is gisteren te Napels teruggekeerd en zal er veertien dagen nog vertoeven. Tot leden van den raad van den gouverneur-generaal van Sicilie benoemd Lafarina, als direkteur voor binnenl. zaken; Cordova, financien; Scalia, openbare werken; Pisani, openbaar onderwijs.

Volgens eene depêche van het leger voor Gaeta, gedagteekend 6 dezer, is in den loop van den avond van dien dag eene proeve genomen met Cavalli-geschut tegen de vesting. Het had eene vreeselijke uitwerking.

Londen, 9 December. *Reuter's office* heeft berigten uit New-York ontvangen, loopende tot 27 Nov. De gouverneur van Zuid-Carolina heeft eene proklamatie uitgevaardigd, waarin hij verklaart, dat die Staat zich alleen van de Unie zal afscheiden, indien hij niet door andere Staten wordt ondersteund.

— Van Weenen meldt men, dat baron Schmerling ll. dingsdag in plaats van graaf Goluchowski, tot minister van Staat is benoemd. Baron Schmerling is een staatsman van strikt konstitutioneele beginselen en een vriend van drukpersvrijheid.

— Te Madrid had gisteren een aanslag plaats op het leven van maarschalk O'Donnell, die, toen hij den Senaat verliet, door een pistoolschot in den schouder werd gewond. De moordenaar werd onmiddelijk gevangen genomen.

Londen, 10 December 1860. De heer de Persigny heeft een cirkulaire gezonden aan de fransche prefekten, waarin hij mededeelt, dat er grooter vrijheid van diskussie aan de pers is toegestaan, zoolang de tegenwoordige dynastie niet aangevallen wordt.

— De toestand van Hongarije is nog zeer kritiek. In Kroatie, Dalmatie en andere naburige provincien hebben manifestatien ten gunste der vereeniging met Hongarije plaats.

— Men zegt dat Oostenrijk, ofschoon onwillig het te verkoopen, genegen is Venetie af te staan aan de Italianen, zoo het ter vergoeding gronden bekomt aan den Beneden Donau.

— De keizerin van Frankrijk heeft een vlugtig bezoek gebragt aan de koningin van Engeland te Windsor. Zij is heden naar Parijs vertrokken.

— De schikkingen voor de groote internationale tentoonstelling voor 1862 zijn voltooid. Ze zal onder toezigt staan der kommissarissen voor de tentoonstelling van 1851.

— Het huwelijk van princes Alice met Prins Lodewijk van Hessen Darmstadt is half-officieel aangekondigd.

— De kommunikatie per telegraaf tusschen Malta en Engeland is hersteld.

NEDERLAND.

Van den specialen korrespondent van den JavaBode.

'S GRAVENHAGE, 9 December 1860.

De tijd der onvruchtbare beschouwingen over de staatkunde is voorbij; zeide men eenige jaren geleden. Verstandiger en nuttiger is het over de *zaken* te spreken, Facts, sir, facts, facts! zoo als master Gradgrind in de Hard Times tot leus zich had gekozen.

Werkelijk zijn er nu eenige jaren voorbijgegaan, dat bij de behandeling der staatsbegrooting weinig of niet gesproken werd over de politieke beginselen, maar meer bepaald over de praktische gevolgen, de posten-zelven der begrooting. Dit jaar echter, nietegenstaande eerst op het einde der maand November de diskussien over de begrooting aanvingen, zoodat het scheen, dat de kamer zich met geene algemeene beschouwingen zou bezig houden, ten einde bij tijds de dertien wetsontwerpen te hebben aangenomen, werden er weder twee dagen lang van die »onvruchtbare diskussien" gehouden, zoo als men ze voorheen noemde. Diskussien, zeggen wij, maar die naam is misschien in dit geval minder juist, want er was vrij veel eenstemmigheid onder de leden der kamer. Ja, zooveel eenstemmigheid, dat toen aan het slot van den tweeden dag, de heer *van Wintershoven* de mannen zijner tegenpartij opriep, om den toch iets zeggen ter gunste van den President-Minister, niemand aan de uitdaging gehoor gaf. Zij lieten het aan den heer *van Hall* over, zijn eigen pad schoon te vegen en zich te verdedigen tegen de aanvallen, waaraan hij twee dagen had bloot gestaan.

De eerste aanval was van den laatst afgetreden Minister van Financien, den heer *van Bosse*, die de konservative rigting en inzonderheid die van den heer *van Hall* als verderfelijk voor de financien van den staat schetste en aantoonde, hoe, ten gevolge der thans bestaande spoorwegnet de Minister van Financien den staat tot uitgaven bragt, die de toekomst in gevaar stelden. Als gewoonlijk hield zich de heer *van Bosse* bijna uitsluitend op financieel terrein, op welk gebied hij, meer dan eenig ander, tegen den heer *van Hall* is opgewassen. Aan het slot zijner rede drong hij met kracht aan op eene regeling der indische komptabiliteit. Den heer *van Bosse* vertrouwde de belofte niet deswege, door den Minister van Kolonien gedaan; hij bragt voorbeelden bij, die aantoonden, dat de heer *Rochussen* weinig plan scheen te hebben op eene regeling, die, voor Moederland en kolonien van het hoogste gewigt is.

Dat onderwerp, de regeling der koloniale komptabiliteit, was het uitsluitend thema, waarmede ook de heer *Duymaer van Twist* zich den volgenden dag bezig hield. Hij schetste de noodzakelijkheid dier regeling met krachtige trekken, mistrouwde de voorwaardelijke belofte van den Minister van kolonien, en schreef diens nalatigheid in het uitvoeren van art. 60 der grondwet toe aan gemis aan besef, dat er dringende behoefte bestond en aan het gehoor geven aan de partij, die de inmenging der Staten-Generaal in koloniale zaken als een schrikbeeld aanwendde.

De heer van *Nispen van Sevenaer* voerde ook van zijn kant drangredenen aan om die komptabiliteit te regelen.

Nu is het dan ook zonderling, dat in een konstitutionneel land als het onze, waar geene halve cent kan worden uitgegeven zonder toestemming der vertegenwoordiging en kontrôle der administrative magt, de Minister van kolonien onbelemmerd beschikken kan over een bedrag, aanzienlijker dan het geheele totaal der begrooting. Zonder dat men met den minsten grond malversatie of iets van dien aard zou kunnen ten laste leggen, worden er uit de koloniale kas in Nederland sommen betaald voor ondernemingen, die, zoo zij Nederland betroffen, geen tiende deel van dat subsidie zouden erlangen — zoo zij al iets erlangden. Zoo worden er aan voormalige indische ambtenaren pensioenen verleend, die hun niet toekomen, enz. Wat dit laatste betreft, een van Regeringswege bij deze gelegenheid overgelegde staat bevat daaromtrent de twee volgende staaltjes:

Wij zullen de bedoelde posten letterlijk overnemen:

»G. L. Baud, direkteur der kultures op Java *f* 7500. Het oorspronkelijk toegelegde pensioen, ad *f* 6000 's jaars, is nader verhoogd tot *f* 7500 's jaars, volgens de klasse waarin gerangschikt is het ambt van direkteur-generaal van financien in Nederlandsch Indie, en zulks uit aanmerking dat de heer Baud in der tijd, in het belang van 's lands dienst, *niet* tot dat ambt benoemd is geworden." Hier krijgt iemand dus het aan zeker ambt verbonden pensioen, omdat hij dat ambt *niet* heeft bekleed. Mr. P. Mijer, lid in den raad van Nederlandsch Indie, *f* 10,000. Het pensioen is, op grond van het laatstelijk door hem bekleede staatsambt (Minister van Kolonien) geregeld volgens de waardigheid van vice-president van den raad van Nederlandsch Indie, welke betrekking hem niet zou zijn ontgaan, zoo hij door langer verblijf in Nederland in belang van de staatsdienst, daarvoor niet buiten aanmerking had moeten blijven."

Merkwaardig is het vooral, omdat beide pensioenen hoog geplaatste ambtenaren betreffen. Zoo men een ondergeschikt ambtenaar, die van zijn pensioen niet leven kan en geen middelen bezit, eenige te gemoet koming schonk, men zou het door de vingeren kunnen zien; de onregelmatigheid zou strekken om een man, die het land goed gediend had, niet aan de ellende prijs te geven. Maar noch de heer Baud, noch de heer Mijer valt in de termen om op die wijze ondersteund te worden.

Toch is het geene zuivere vriendschapsdienst: althans niet wat den heer Mijer betreft, wiens verstandhouding tot den heer Rochussen in den laatsten tijd niet van de beste is, en men beweert zelfs wel, dat de overlegging van bedoelden staat op het verlangen der kamer, niet geheel vreemd was aan een zekeren lust tot vergelding, en om den heer Mijer, als men 't zoo noemen kan, prijs te geven. Dat zou dan eene der laatste daden van den Minister van Kolonien zijn geweest, althans zoo de verwachting wordt vervuld, dat hij eerlang een opvolger zal hebben. Als zoodanig, noemt men den heer van Hemert, want dat men een ministerie Duymaer van Twist zou krijgen, vindt voor alsnog geen geloof. Er zijn er evenwel, die, hoewel zij de staatkundige rigting van den heer Rochussen in den laatsten tijd niet zijn toegedaan, aan de voortduring van zijn bestuur de voorkeur geven boven eene verwisseling, omdat, zoo zeggen zij, de personen waarop de heer Rochussen het meest prijs stelt, nu zoo ongeveer allen zullen geholpen zijn; krijgt hij een opvolger, dan zou men weder van voren aan beginnen kunnen met de personen, waarop des ministers opvolger dan weder den meesten prijs zoude stellen. Waarlijk 't is een treurige toestand, die zoodanige geruchten veroorlooft en geene waarborgen tegen de waarheid er van kan opleveren.

Deze algemeene beschouwingen hebben ons [illegible] van de algemeene beschouwingen der kamer. Na den heer van Bosse voerden in de eerste zitting nog de heeren Ter Bruggen Hugenholtz en van Zuylen van Nijevelt, de laatste na den Minister-President, het woord.

De heer Ter Bruggen Hugenholtz, een oud zeeman, heeft de openhartigheid en rondheid zijner vroegere maatschappelijke positie behouden. Hij verklaarde onbewimpeld geen vertrouwen te stellen in den Minister-President, wiens politieke gedragslijn hij [illegible]delijk aan de kaak stelde. Van 1849—1853 had de heer van Hall de echt konstitutioneele regering van die dagen bestreden; hij had gestemd tegen de kieswet, de gemeentewet, de scheepvaartwetten en andere voordragten, wel altijd onder den vorm dat hij den Minister scheen te ondersteunen, maar eigenlijk [illegible]

voordragten onaannemelijk willende maken en er tegen te stemmen.

Van 1853—1856 was de heer van Hall Minister der »tegenovergestelde rigting" eene rigting die niets vermogt, zelfs niet eens afbreken wat gebouwd was; eene rigting die alleen op het kussen bleef door de verloochening van elk vast beginsel.

Van 1856—1860 was de heer van Hall weder lid der kamer en hief hij de banier van het gematigd liberalismus op, ondersteunende altijd de partij, die boven dreef, terwijl hij beweerde, dat er geene partijen waren.

Thans was het de Minister, die met alle anticedenten brak, verdedigende wat hij voor weinige maanden had bestreden; bestrijdende wat hij vroeger had verdedigd, kortom de man van het *standpunt*, het willekeurige standpunt.

De heer *van Hall* bestreed du haut de sa grandeur die levensschets en zag zich in de droevige noodzakelijkheid gebragt zelf te vertellen, hoevele verdiensten hij bezat en wat hij al voor zijn vaderland had gedaan. Hij had de regering van 1849—1853 ondersteund. (De hemel beware een ieder voor zulk eene ondersteuning, riep de heer van Hoëvell in de volheid des harten uit, toen hij die verklaring hoorde.) Hij had dit gedaan en dat gedaan; al had hij slechts de Ministers van Justitie en Binnenlandsche zaken aan het bewind gebragt, hij zou al genoeg gedaan hebben.

Die verklaring werd geestig gepersiffleerd in den Nederlandschen Spectator, op welks plaat, de heer *van Hall* wordt afgebeeld als een goochelaar, de heeren van Heemstra en Godefroi van onder zijne bekers te voorschijn brengende.

Maar die woorden tot eigen lof werden nog heftiger gepersiffleerd door een lid der kamer, den heer *van Goltstein*, die in de eerste plaats verklaarde, dat hij voor zich volstrekt niet inzag, in welk verband de rust van Europa stond tot den tegenwoordigen Minister van Finantien. Voorts wantrouwde hij de hoede van een man als de heer van Hall, die in 1845 de staatkundige hervorming bestreed en in 1853 de wet op de kerkgenootschappen tot stand bragt, wanneer zulk een man zeide te waken voor onze staatkundige regten en vrijheden. Ook de overige pretensien van den heer van Hall ontkende de heer van Goltstein, maar, zoo sloot hij dit gedeelte zijner redevoering; ik volg den Minister van Finantien niet in dien gevaarlijken droom van zelfvergoding; ik stap dus af van dit weinig beteekenend onderwerp. Wie den heer van Goltstein kent, zijne kalme, hartstogtelooze wijze van handelen en spreken, zijn schier knorrigen toon, kan begrijpen dat die onverkolen satyre op die redevoering tot eigen lof nog dieper indruk maakte, nu zij kwam van den heer van Goltstein.

Die afgevaardigde besprak vervolgens het gebrek aan overeenstemming tusschen Regering en vertegenwoordiging, het gemis aan homogeniteit tusschen de leden van het kabinet, zijn ter zijde stellen van den verklaarden wil der kamer, — als voorbeelden haalde de spreker aan de kwestie der spoorweg-koncessie en de regeling der kultuur-kontrakten bij besluit. Ook het programma van het vorige kabinet bragt de heer van Goltstein ter sprake; er waren ministers uit dat kabinet, die thans ook in dit zitting hadden: hoe was het dus met dat programma, dat die ministers eenmaal mede hadden onderteekend?

Dat hebben wij overgenomen, zeide de Minister-president, met zijne gewone vermetelheid. Maar nu herinnerde de heer van Hoëvell aan den inhoud van dat programma, dat de onverwijlde indiening behoorde der indische komptabiliteits wet, de verbetering van het belastingstelsel, te gemoetkoming aan den nood der gemeenten enz., alle welke onderwerpen dit kabinet niet toezegde noch wilde, en hoe kan het dus verklaren, dat het het programma van het vorig bewind had overgenomen. Het programma mogt het overgenomen hebben, maar er stond nu niets meer in.

(*Wordt vervolgd.*)

Rotterdam 7 Dec. Sedert ons laatste berigt bleef de weersgesteldheid hier te lande uitmuntend. De temperatuur was voortdurend zacht en de vochtigheid niet buitengewoon. De wintergranen zijn onder zeer gunstige omstandigheden in den grond gebragt en de vooruitzigten daaromtrent tot dusver bemoedigend. De prijzen der levensmiddelen ondervinden den invloed van dezen gewenschten toestand en zijn reeds vrij aanmerkelijk gedaald.

— De leden van de eerste kamer der staten-generaal zijn tegen Dingsdag den 11 December aanst. bijeengeroepen.

— Z. M. de koning is den 26sten November naar het Loo vertrokken en den 4den dezer van daar in de residentie teruggekeerd.

Op HD. togt naar het Loo, bevond men, bij het aankomen van den koninklijken trein te Arnhem, dat de lokomotief onderweg in aanraking was geweest met een voertuig, dat verbrijzeld was geworden. Er is van wege het openbaar ministerie een onderzoek ingesteld. Naar men verneemt zoude reeds gebleken zijn, dat eenige wegwerkers, die van de aankomst van dien extra-trein niet gewaarschuwd waren, zich met het vervoeren van een houtwagen onledig hielden, toen de extra-trein met groote snelheid naderde. Op dat gezigt hebben zij, den wagen achterlatende, zich nog bij tijds kunnen redden; zij waren anders de slagtoffers van die nalatigheid geworden, even als de koninklijke trein zulks had kunnen wezen.

— H. M. de koningin-moeder wordt aanstaanden Dingsdag 11 dezer van Soestdijk in de residentie terug verwacht.

— Ingevolge Zr. Mr. besluit van 5den dezer, No. 69 wordt met den 1sten Januarij 1861 het raderstoomschip *Amsterdam*, alsdan zullende liggen te Willemsoord, in dienst gesteld, met bestemming naar Oost-Indie, en het bevel over dat stoomschip opgedragen aan den kapt.-luit. ter zee J. P. G. Müller. Met voornoemden datum worden op gezegden bodem geplaatst: de luit. ter zee 1ste kl. H. E. Bonnik, als 1ste officier; de luits. ter zee 2de kl J. J. de Hart, S. de Laat de Kanter en J. M. A. van Mulken; de adelborst 1ste kl. jhr. W. M. de Gijselaar; de offic. van gez. 1ste kl. A. H. Neyssel; de offic. van gez. 3de kl. J. C. D. Steendijk; de offic. van adm. 2de kl. C. H. P. de Jonge, en de scheepsklerk C. J. Lagaay. In de plaatsing der ontbrekende adelborsten der 1ste klasse zal later worden voorzien.

— De overland-post, loopende tot 14 October, is den 27sten November hier te lande aangekomen.

— Z. M. heeft *benoemd* tot ambtenaar 2de klasse voor de burgerlijke dienst in Ned. Indie L. C. E. Knipphorst, thans kand.

's Gravenhage, 9 Nov. Men berekent dat er hier, sedert aan de stad zoo vele uitbreiding en verfraaijing wordt gegeven, 1500 werklieden en ambachtsgezellen van elders zijn gekomen, zoowel uit andere Hollandsche steden, als uit Gelderland, Noord-Brabant en Overijssel. Ook zijn er Duitschers, Zweden en Denen bij. Van bovengenoemde werklieden kwamen enkele met hunne gezinnen over, terwijl 300 van hen sedert in het huwelijk zijn getreden en zich hier gevestigd hebben. Intusschen verzekert men, dat toch nog 100 ambachtslieden uit deze stad zonder vast werk zijn.

ENGELAND.

Londen, 8 Dec. In afwachting van de bijeenkomst van het parlement op 5 Januarij, is het met de binnenlandsche politiek stil.

De graaf de Flahaut, die den graaf de Persigny (benoemd tot Fransch minister van binnenlandsche zaken) als gezant bij ons hof vervangt, heeft bereids zijne geloofsbrieven aan de koningin ter hand gesteld.

De benoeming van den graaf de Flahaut wordt als een bewijs aangemerkt, dat keizer Napoleon de alliantie met Engeland wil, of althans in de hoofdzaak zich niet van zijne politiek in de Italiaansche aangelegenheid zal afscheiden. De nieuwe titularis toch is, even als de graaf de Persigny, een groot voorstander dier alliantie, terwijl zijne dochter gehuwd is met een zoon van den markies van Lansdowne, minister onder het vroegere kabinet Palmerston-Aberdeen.

— De *Morning Post*, het orgaan van lord Palmerston, en de *Morning Chronicle* juichen de door keizer Napoleon in zijn regeringsstelsel gebragte wijzigingen toe; de *Daily News* plaatst zich in zijne beoordeeling op een tweeledig standpunt: dit blad verheugt zich over hetgeen de keizer besloten heeft, maar geeft tevens te kennen, dat nog slechts weinig door den keizer gedaan is op den weg des vooruitgangs. Verscheidene andere bladen zijn het ten dien aanzien met de *Daily News* eens, zoo als de *Morning Star*, de *Morning Herald*, de *Morning Advertiser*, de *Telegraph* en de *Standard*. Zoo als men uit die opgave ziet, ontmoeten liberale en konservative bladen elkander op dit terrein.

— Aandacht verdient een artikel in den *Morning Chronicle*, welk blad als men weet in betrekking staat tot de Fransche ambassade te Londen. Daarin namelijk wordt niets minder gezegd, dan dat de Westersche mogendheden wel behooren te overwegen of het hun pligt niet is, door een krachtige, vereenigde interventie in Italie, een einde aan den staat van zaken aldaar te maken, zoo Oostenrijk den afstand van Venetie mogt blijven weigeren. Men ziet te Londen in dit artikel een bewijs van meerdere toenadering tusschen Frankrijk en Engeland, ten gevolge van de laatste ministerieele wijzigingen te Parijs.

— De alhier gevestigde vereeniging tot beschaving der Africanen heeft aan Bohadung, Koning van Dahomey, van wiens barbaarsche plegtigheden eenige maanden geleden op de geheele Christelijke wereld zulk een pijnlijken indruk maakten, een brief gezonden, waarin de vereeniging hem voorstelt den slavenhandel te laten varen en in zijne staten de katoenteelt te bevorderen. De vereeniging waarborgt hem de ondersteuning der Engelschen tot den afzet dezer grondstof en wel met aanzienlijker voordeelen, dan hij nu uit den slavenhandel geniet. De vereeniging houdt zich overtuigd, dat, wanneer zij den Koning van Dahomey tot dien beslissenden stap kon overhalen, de slavenhandel in de golf van Benin weldra zou ophouden en dat dit voor Engeland jaarlijks eene besparing zou zijn van niet minder dan £ 50,000, wegens het onderhoud van een eskader in die Africaansche wateren.

— De president van den *Board of Trade*, de heer Milner Gibson, heeft den 20sten Nov. eene rede gehouden tot zijne kiezers te Ashton under Lyne; met betrekking tot de buitenlandsche politiek der regering uitte hij zich ongeveer als volgt: Het was de wensch der regering, den vrede tusschen de groote Europesche mogendheden te handhaven en tevens aan de Italianen de regeling hunner eigene aangelegenheden mogelijk te maken. Wat in de toekomst verborgen ligt, kon spreker niet zeggen, doch hij durfde wel als zijn gevoelen te kennen geven, dat de wensch naar vrede in geheel Europa diepere wortels heeft geschoten. De uitgeputte finantien van sommige staten en het kommercieel streven van andere, zouden het uitbarsten van een nieuwen oorlog waarschijnlijk verhinderen. De Britsche regering houdt van hare zijde vast aan het beginsel van non-interventie zonder nogtans hare sympathie voor den vrijheids-strijd der onderdrukte nationaliteiten te verbergen. Verder sprak de heer Milner Gibson met vol vertrouwen over de heilrijke gevolgen van het met Frankrijk gesloten handelstraktaat. Reeds was de invoer van Fransche wijnen in Engeland toegenomen, terwijl men er nog niet van gehoord had, dat Engelsch bierbrouwers, fabriekanten van garen en band, of papierfabriekanten ten gevolge van het traktaat benadeeld waren. Met betrekking tot de reformbill zeide de heer Milner Gibson, dat niemand geneigd scheen eene nieuwe reformbill te ondersteunen, en dat iedereen geneigd was zijn ontevredenheid aan den dag te leggen, wanneer er geen werd ingediend.

Londen, 21 Nov. De *Englishman* meldt, dat generaal Hearsy, na 54 jaren dienst binnen kort uit Indië naar het moederland zal terugkeeren, ten einde na zooveel jaren arbeids de zoo zeer door hem behoefde rust te genieten.

— Het door eenige dagbladen medegedeelde berigt, dat Piëmont onderhandelingen heeft geopend met den Heiligen Stoel, ten einde de toekomstige positie van de Romeinsche regering vast te stellen, wordt door brieven uit Rome ten stelligste tegengesproken.

FRANKRIJK

Parijs, 8 Dec. Men spreekt van een adres, hetwelk in Italie in omloop is, om bij Keizer Napoleon zoowel als bij de Britsche en Sardinische parlementen te worden ingediend. Dit adres moet hoofdzakelijk ten doel hebben, om bij Keizer Napoleon aan te dringen op de ontruiming van Rome door de Franschen, en hem, ingeval van weigering, met een oorlog te dreigen. Het bedoelde stuk is door een der Italiaansche dagbladen medegedeeld, ofschoon men er hier nog niet veel waarde aan hecht, omdat men de authenticiteit er van betwijfelt, is men toch nieuwsgierig, of het Sardinische gouvernement ten aanzien van zulke berigten het laissez faire zal in acht nemen.

— Eenige dagen geleden nam een krachtig, hoewel reeds tamelijk bejaard heer, plaats in een spoorwagen, om zich naar St. Germain te begeven; vier officieren in uniform hadden reeds te voren in hetzelfde rijtuig plaats genomen. Alle vier rookten. De oude heer vond een hoekje onbezet en zette er zich neder. Daar het scheen, dat hij den rook niet goed kon verdragen, liet hij het raampje neder, om eenige frissche lucht te bekomen. De tegenover hem zittende officier trok het terstond weder in de hooge. De Heer liet het andermaal neder, waarop de onvriendelijke krijgsman het weder ophaalde. »Mijnheer schijnt niet van rook te houden, hè?" zeide een der officieren op een spottenden toon, »gij zult ook gevaar loopen hier als een ham gerookt te worden." De oude Heer zag hen met een vasten blik aan en plotseling zijn vuist te zamen drukkende, gaf hij een geduchten slag tegen de glasruit en deed haar in duizende stukken springen. De vier officieren vlogen woedend op. »Mijnheer," schreeuwde de eerstsprekende, »gij zoekt gelegenheid om te duelleren, hier is mijn kaartje!"— »En hier het mijne!" riepen de overige drie even schielijk. »Volgaarne," was het antwoord van den persoon in het hoekje; en terwijl hij zijn eigen kaartje uit zijne portefeuille nam, zeide hij: »Zie hier het mijne!" De vier rookers bukten driftig om den naam van hun antagonist te lezen; maar wie beschrijft hunne ontsteltenis, zij zagen den Heer Delangle, minister van justitie, voor zich. De opgeblazenheid en snoeverij hadden de vier helden geheel begeven en ieder hunner beijverde zich thans om zijne verontschuldigingen in te brengen, zeggende: Hadden wij dat slechts kunnen gissen!" De heer Delangle gaf deze personen, die wat beleefheid betreft, niet op den titiel van heeren aanspraak zouden kunnen maken, een scherp verwijt, er ten laatste bijvoegende, dat, vermits zij zich niet behoorlijk jegens een mede-reiziger hadden gedragen, hij voornemens was hen bij den krijgsraad aan te klagen. Dit deed hij bij zijne aankomst dan ook en de onvoorzigtigen werden voor veertien dagen in arrest genomen.

Parijs, 12 Nov. Het verslag van generaal de Lamoricière, dat met zoo veel belangstelling verwacht werd, is in druk verschenen. Het is zeer groot en verdeeld in 4 afdeelingen. Zij bevatten:

Afd. I. Toestand op het einde van de maand Augustus en de eerste dagen van September; effektief en plaatsing der troepen; overweldiging van den paus door de Piemontesche troepen; sommatie van het Sardinische gouvernement.

Afd. II. Maatregelen tegen den bestaanden staat van zaken; beschikbare troepen marcheren op Loretto; de Piemontezen nemen de citadellen van Pesaro, Perugia, Spoleto en de stad Orvéto in; komst te Loretto; inscheping van de schatkist naar Ancona.

Afd. III. Het grondgebied van Loretto; positien van den vijand; aankomst van de brigade Pimodan; marsch op Ancona; eerste operatien der vloot tegen de stad.

Afd. IV. Aankomst te Ancona; toestand van de stad en het garnizoen; bombardement, insluiting door de Piemontesche kolonnes; eerste operatien van beleg; wanhopige aanval der vloot; overgave der stad.

Er wordt in dit rapport verklaard, dat, toen de Piemontesche troepen en het belegeringspark naar Ancona werden ingescheept, onder bewering, dat zij naar Gaeta waren bestemd, bij den Franschen ambassadeur te Rome daarover is gereklameerd; deze heeft geantwoord, dat men zich zou verzetten tegen het binnenrukken van pauselijk grondgebied door de Piemontezen.

Den 10den September kreeg de generaal eene dépêche van Mgr. de Mérode, van den volgenden inhoud:

»De ambassade van Frankrijk heeft berigt ontvangen, dat keizer Napoleon III geschreven had aan den koning van Piemont, om hem te verklaren dat, zoo hij de staten van den paus aanrandde, hij er zich met geweld tegen zou verzetten".

Ook verklaart de generaal de volgende dèpêche te hebben ontvangen, welke door den heer de Grammont aan den vice-konsul van Ancona was gerigt: »De keizer schrijft uit Marseille aan den koning van Sardinie, dat, als de Piemontesche troepen het pauselijk grondgebied binnendringen, hij zal gedwongen zijn er zich tegen te verzetten. Er zijn reeds orders gegeven te Toulon, om troepen in te schepen, en deze versterkingen zullen welhaast aankomen. Het gouvernement des keizers zal den schuldigen aanval van het Sardinische gouvernement niet dulden. Als vice-konsul van Frankrijk, moet gij uw gedrag volgens de omstandigheden inrigten. (*Geteekend*) GRAMMONT".

Hierdoor wil de generaal aantoonen, dat hij op Frankrijks hulp had gerekend, en de ongelukkige afloop van zijn veldtogt niet aan hem of zijne troepen is wijten.

— Men verzekert in de letterkundige kringen, dat de heer Scribe Parijs verlaten en de theatrale loopbaan geheel opgeven zal, omdat hij ontmoedigd is door de minder goede ontvangst, aan zijne laatste stukken ten deel gevallen. Hij is reeds in onderhandeling over den verkoop van zijn huis, en zal zich te Séricourt, op 20 mijlen afstands van de hoofdstad gelegen vestigen.

Op 1 Dec. jl. vertrok een van de voornaamste generaals van Parijs, om naar zijn post terug te keeren. Bij het heengaan zeide hij nog tot mijne vrienden: »Ja, mijnheer, in al wat ik hier heb gezien en gehoord, waait mij maar al te merkbaar de kruidlucht tegen. Wij zullen er in het voorjaar wel op los gaan en dan ligt de marschroute regelregt naar den Rhijnkant." Welnu, als de mannen van het vak de zaken zoo inzien, dan vraag ik toch, wat men nu eigentlijk heeft te denken van al die vredelievende verklaringen van ons ministerie? Het schijnt intusschen dat er in de regeringskringen iets omgaat, hetwelk juist geene levendige stemming te weeg brengt; althans de ministers verkeeren sedert een paar dagen in eene zekere agitatie en schijnen wel degelijk voor minder gunstige incidenten beducht te zijn. In den loop van den dag hebben de heeren Billault, Troplong en Rouland op het ministerie van binnenl. zaken eene langdurige konferentie gehouden, waar zeer levendige diskussien hebben plaats gehad, en wel, naar men denkt, over maatregelen tegen de geestelijkheid. Ook schijnen de leden van het kabinet zeker te verwachten, dat de graaf de Persigny weldra de portefeuille van buitenlandsche zaken van den heer Thouvenel zal overnemen. Eene zaak is zeker, namelijk dat de keizer aan laatstgenoemde de betrekking van gezant te Londen wilde opdragen, en dat de heer de Thouvenel daarvoor heeft bedankt, met de verklaring dat hij zich volstrekt maar niet naar de Engelsche gewoonten kon schikken. Eerst daarna heeft de heer de Morny zijn vader, graaf Flahaut, daartoe voorgesteld, Het is intusschen opmerkelijk, dat de keizer daartoe vroeg naar iemand, die slechts tot de maand Maart de betrekking te Londen zou willen waarnemen, omdat hij dan bepaaldelijk zou kunnen zeggen, of hij op den duur met Engeland éène lijn zou kunnen trekken. Mogt dit laatste nu het geval niet zijn, dan zou hy er over denken, wat hem te doen stond.

— Reeds is gemeld, dat graaf Vemercati dezer dagen als afgevaardigde van koning Victor Emanuel te Parijs was aangekomen. Hij staat nu op het punt om de terugreis naar Turin te aanvaarden, na herhaalde langdurige konferentien met den keizer, over welker rezultaat hij zeer voldaan schijnt. In die bijeenkomsten heeft de graaf, ingevolge zijne instruktien, alle eventualiteiten ten aanzien van Rome, Venetie en den tegen het voorjaar verwachten oorlog besproken.

— De *Progrès* van Lyon meldt het volgende verschrikkelijk drama, dat te Pont-en-Rayons heeft plaats gehad:

»Het was acht uren geslagen, toen de heer B. Reynaud, gewezen ontvanger der registratie, zijne woning, gelegen te Claris, gemeente Pont-en-Rayons, bereikte, na eerst een paar pistolen te St. Marcelin te hebben gekocht, welke hij door den wapenmaker had doen laden. Na zijne rotting en parapluie tegen een boom geplaatst te hebben, naderde hij zijne woning, terwijl hij door de vensters bespiedde wat er binnen gebeurde.

»De heer Lobines, ontvanger der registratie, was in gesprek met Mw. Gardinale, dochter van den heer Reynaud. Deze laatste trad binnen, met een pistool in elke hand en legde op den heer Lobines aan, zeggende: Indien gij een stap verzet, zijt gij dood. Schrijf wat ik u zal voorzeggen: *Ik ben een eerlooze verleider, ik heb eene achtbare familie in oneer gebragt, enz.* — Nooit zal ik eene dergelijke lafhartigheid teekenen, werd hem geantwoord. — Bereid u dan ter dood. De eene pistool is voor u; deze dolk is voor mijne dochter en de tweede pistool voor mij.

»De ontvanger deed hem opmerken, dat, in weêrwil de schijn tegen hen was, zij niet schuldig waren; dat hij zoo even was binnengetreden, en juist wilde heêngaan, toen de heer Reynaud binnentrad. Toen hij zag dat zijne opmerkingen niet aangenomen werden en de aanvaller in zijne dreigende houding bleef, sprong hij uit een venster ter hoogte van 4 el; doch op denzelfden oogenblik viel er een schot, en hij werd door een kogel in de regterzijde getroffen; hij viel op den grond, die afhelde, en rolde eenige stappen verder; hij had zich in zijn val den pols verstuikt. Toen hij tot bewustzijn kwam, hoorde hij verschrikkelijke kreten, welke eindelijk wegstierven, en daarna een schot.

»Hij riep toen om hulp en drong het huis binnen. Hij zag Mw. Gardinale op den grond liggen; hare ontbloote borst was met vier dolksteken doorboord. Het gereutel van den dood verstikte hare ademhaling. Bij het hooren van het eerste pistoolschot was Mw. Gardinale in onmagt gevallen. Haar vader, denkende, dat zijn eerste slagtoffer dood was, verscheurde het kleed zijner dochter en ontblootte hare borst, ten einde haar des te beter te kunnen treffen. Bij den eersten steek, die niet zeer diep was, kreeg Mw. Gardinale het bewustzijn terug, wierp zich op de kniën, en smeekte:

»Genade, vader! ik ben uwe dochter, genade, in den naam mijner moeder, in den naam van mijn kind. Ik zal heêngaan, gij zult mij niet meer zien!...

»Gij moet sterven! riep de ontaarde vader uit:

»Hij wierp zich op nieuw op haar en bragt haar herhaalde wonden in de borst toe. Naarmate zijne woede vermeerderde, des te dieper werden zijne steken; bij den laatsten bleef de dolk tot aan het gevest in hare keel steken. De wonden, welke men aan de handen en armen der ongelukkige opmerkte, waren het bewijs van de wanhopige worsteling, welke zij had doorgestaan, en bewezen de pogingen, die zij had aangewend om de steken af te weren. De heer Lobines riep bij het gezigt van dit verschrikkelijk schouwspel uit: Die ongelukkige strekte u tot last; gij zijt voldaan!

»Ja, ik ben voldaan; zij strekte mij tot overlast. Ik ben tevreden, dat ik haar niet meer heb: wat ik gedaan heb, zou ik nog doen; alleen spijt het mij, dat ik u niet geraakt heb. Ik had gewild, dat men morgen onze drie lijken zou gevonden hebben; want ik gevoel dat ik op het punt ben van te bezwijken....

»Hij had zich inderdaad een pistoolschot in den mond gelost, doch den loop der pistool zoodanig tusschen zijne lippen gedrukt, dat de kracht van den kogel er door verzwakt was. Deze was in zijn hoofd blijven steken, zonder den dood onmiddelijk ten gevolge te hebben. De overheid, van het gebeurde verwittigd, kwam spoedig met drie geneesheeren van Pont en vier gendarmes aan. Reynaud zat bij het vuur, en raakte bijna de voeten zijner dochter aan.

»Te 1 uur 's nachts werd Reynaud naar de gendarmerie-kazerne der kantons-hoofdplaats overgevoerd. Herhaalde malen heeft hij aan de gendarmes verklaard, dat hij geenszins berouw gevoelde over hetgeen hij gedaan had, en dat hij gereed was om op nieuw te beginnen".

DUITSCHLAND.

Weenen, 6 Dec. De direktie van de nationale bank heeft den minister van financien te kennen gegeven, dat de staat der geldmiddelen van dit ligchaam niet veroorlooft in het vervolg voorschotten aan de regering te doen.

— De manschappen der nieuwe ligting worden dit jaar onmiddelijk in dienst gesteld en niet, gelijk vroeger, voor eenige maanden met verlof naar hunne haardsteden teruggezonden.

— Naar luid der jongste berigten uit Hongarije gaat men aldaar in vele steden voort om de keizerlijke wapens af te rukken, hetzij van winkels of openbare gebouwen. Tevens wordt een ander verschijnsel waargenomen, namelijk dat plaatselijke en gewestelijke autoriteiten zich krachtiger tegen dergelijke ongeregeldheden verheffen. Verscheidene gouverneurs hebben scherpe vermaningen daarentegen doen afkondigen en de bevolking der komitaten, aan het hoofd van welke zij geplaatst zijn, onder het oog gebragt, dat alleen door het bewaren van orde en tucht het heil des lands kan worden verkregen en bevorderd.

— Volgens een berigt, medegedeeld door het dagblad *Mag. Sajto* hebben prins Esterhazy en graaf Leopold Nadasdy geweigerd den eed af te leggen als gouverneurs van het Odenburger en het Komerner komitaat, op grond dat zy van die verpligting ontheven behooren te worden beschouwd, dewijl zij erfelijke gouverneurs dier komitaten zijn; ten gevolge hiervan hebben beide de betrekking kunnen aanvaarden zonder aan de gevorderde formaliteit te voldoen.

— Duitschland heeft in de laatste dagen onderscheidene celebriteiten en geleerden van naam verloren. Vooreerst overleed 27 Nov. te Berlijn de gunstig bekende schrijver Ludwig Rellstab, wiens romans ook in Nederland tallooze lezers vonden. Hij was 33 jaren medearbeider aan de *Vossische Ztg.* — Te Bonn heeft den 28 de ridder Bunsen het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Baron Christiaan Karel Josias van Bunsen was den 25sten Augustus 1791 te Korbach, in Waldeck, geboren, en begon zijne diplomatieke loopbaan in 1816, kort na zijne aankomst te Rome, waar hij in naauwe betrekking met Niebuhr kwam. In 1818 werd hij gezantschaps-sekretaris aldaar en in 1824 gezant, als opvolger van den overleden Niebuhr. Tot 1838 bleef hij als diplomaat zijn vaderland in Zwitserland en Engeland dienen. Als politicus en theologant was Bunsen een der uitstekendste mannen. — Voorts overleed op 5 Dec. te Bonn de hoogleeraar Dahlman, en te Tübingen het hoofd der Tübinger school, de hoogl. F. C. von Baur.

ITALIE.

De president van den staatsraad te Turin heeft bij den minister van binnenlandsche zaken een wetsontwerp ingediend, betreffende de inwendige organisatie van Italie. In dit ontwerp, hetwelk nog in den ministerraad ter tafel gebragt en goedgekeurd werd, is als grondslag aangenomen de vorming van tien groote civiele gouvernementen, namelijk Lombardjie, Piemont, Ligurie, Parma, Modena, Etrurie, Romagna, Napels, Sicilie en Sardinie. Men verwacht intusschen dat die grondslag in het parlement hevige bestrijders zal vindan

»Wij leven nu," zoo wordt ten aanzien van die waarschijnlijke oppositie uit Turin geschreven, »wij leven nu in het tijdperk der eenheids-koorts; maar er bestaat mogelijkheid, ja zelfs waarschijnlijkheid op eene reaktie, uitgaande van den geest van municipalisme." Intusschen komt er in de organisatieplannen ook iets voor, hetwelk ongetwijfeld zeer velen naar genoegen zal zijn; er wordt namelijk op gewerkt, om aan de de verschillende provincien van Italie de meest uitgebreide vrijheden te verzekeren en aan het centraal gouvernement slechts het regt van kontrole en bestuur te geven. Wat de nationale gardes betreft, zoo hoopt men tegen [illegible] twee honderd goed gedisciplineerde en g[illegible]bataillons georganiseerd te hebben, die in tijd van nood van groote dienst kunnen zijn."

De kwestie der vervanging van den titel van koning van Sardinie door dien van koning van Italie. is verdaagd, doch niet uit onderscheiding jegens het corps diplomatique, maar uit eerbied jegens het parlement, waaraan het ministerie het regt wil voorbehouden om den koning als zoodanig te proklameren.

Te Turin is men niet volkomen gerust omtrent den staat van zaken in Napels. Vooral vreest men dat er moeijelijkheden zullen ontstaan, wanneer koning Victor Emanuel de hoofdstad verlaat en de heer Farini alsdan geheel alleen zal staan in eene positie, die niet zonder bezwaar is. Het mishaagt daar toch velen, dat hij een titel heeft aangenomen, die wat al te eerzuchtig klinkt. Immers hij is koninklijk stedehouder te Napels, even als de prins de Carignan dit te Turin is en men houdt het er voor, dat hij, gesteund door den titel, niet voor de meest doortastende of liever te diep ingrijpende maatregelen zal terugdeinzen, want als het op handelen aankomt, dan toont Farini een uitermate vast karakter. Mogt hij evenwel te Napels in den strijd, dien hij tegen de partijen zal moeten voeren, zijn invloed zien dalen, dan zal hij, naar men zegt, worden vervangen door den prins de Carignan, wien men alsdan een staatsman ter zijde zal geven, die aldaar dezelfde rol zou moeten spelen als Ricasoli in Toskane. Men moet hierbij niet uit het oog verliezen, dat de prins de Carignan wel iemand is, die in alles even stil te werk gaat en liefst zoo weinig mogelijk van zich doet hooren, maar dat het hem alles behalve aan gezond verstand of een helder oordeel ontbreekt. 't Is jammer dat hij nog zoo jong is, misschien ware hem anders wel de eene of andere taak is Napels opgedragen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR
Januarij	10	Engelsch	Mencia	J. Hudson	Manila	27 Dec.	Queenstown
"	12	Hamburg	Carl en Augusta	A. Muller	Cardiff	21 Sept.	Singapore
"	—	Engelsch	J. C. Ross	R. Ballard	Cocos Eilanden	3 Jan.	Batavia
"	14	Fransch	Canton	F. Houssois	Batavia	10 "	Bordeaux
"	—	Engelsch	Queenberry	G. Heffernan	Whampoa	1 "	Londen
"	15	Spaansch	Reina del Occeano	de Garadraga	Macao	1 "	Havana met 500 Chin. Koelis
"	—	H. B. M.	Magacienne	Commerell	Singapore	12 "	Engeland met troepen
"	17	Engelsch	J. C. Ross	R. Ballard	Batavia	16 "	Anjer de heer Fraser, echtg. enkind.
"	—	"	Claramont	W. H. Rivigoijne	Hongkong	2 "	Demerara met 280 Chin. koelies.
"	—	Amerikaansch	Maij Queen	F. E. Jorden	Macao	1 "	Havana met 310 idem.

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Januarij	16	Zweedsch	schip	G. B. Carr	J. v. Windrufva	Manila	22 Dec.	J. Cezard & Co.
"	17	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	Pontianak	14 Jan.	W. Cores de Vries.
"	18	"	"	Palembang	H. Kramer	Singapore	15 "	"

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.		GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	17	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden		E. Lewis	Singapore
"	—	"	"	Batavia		G. A. Neije	"
"	—	"	bark	Ellen		F. A. P. Wentholt	Samarang
"	—	"	schoener	Chieftain		J. C. Kruijmel	Billiton
"	18	Nederlandsch	bark	Louiza Kroonprinces van Zweden		J. van der Linden	Nederland
"	—	Ned. Indisch	"	Soen Goan		Tio Diantjien	Rembang
"	19	Z. M.	korvet	Pallas	kapt. luit. t/z.	C. L. J. d'Hamecourt	koerst. om de Noord-West
"	—	"	stooms.	Ardjoeno	kapt. luit. t/z.	J. A. K. van Hasselt	" " "
"	—	"	"	Groningen	kapt. luit. t/z.	J. v. d. Meersch	" " " Noord-Oost

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Admiraal de Ruijter	S. Stapert	Soerabaija	Haager & Schuurman.
"	brik	Rhijnvis Feith*	Lammerts	St. Davids Eiland	Maclaine, Watson & Co.
"	schip	Eva Johanna*	S. van Bochove	Rotterdam	J. Cezard & Co.
"	"	Graaf van Heiden Reinestein	J. Wamsteker	"	Schimmelpenninck & Co.
"	bark	Adriana Petronella*	J. K. Annokkee		Dümmler & Co.
"	"	Wilhelmina*	Ihnen	Soerabaija	van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Jan van Schaffelaar*	Verbeek		Metzendorff, Wilmans, Buijs & Co.
Ned. Indisch	"	Noorban*	Said Alie bin Djen		B. J. Jacobs.
"	"	Faulka Nazar*	Sech Bawadie	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
"	brik	Kalimaas*	Sech Boegies	Cheribon	"
"	"	Jeannette Maria*	A. Kuipers		P. Landberg & Zoon.
Engelsch	bark	West*	Hawkins	Londen	Martin, Dyce & Co.
"	"	Isabella*	Miller		Busing, Schröder & Co.
Fransch	schip	Louis Cezard*	Thomas		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	G. B. Carr*	John v. Windrufva		"
Amerikaansch	"	Windward*	H. P. Hamlin	Soerabaija	Dümmler & Co.
Oldenburg	"	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
Hamburg	brik	Christen*	Binder		C. Bahre & G. Kinder.
"	bark	Richard*	Bremer		"
Noorw.	"	Norma*	Normann	Europa	Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	3	N. I.	schoen.	Gertrude	Sobels	Soerabaija
"	—	"	schip	Mansoeroen	Taijip	Bali

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	5	Ned.	bark	Constance	Kimmerer	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Bezoeki.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGH.	NAAR
Jan.	4	Ned.	schip	Catharine Maria	Schuchard	Nederland

Aangekomen schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	19	Ned.	bark	Drie Gezusters	Vischer	Batavia

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	15	Ned.	bark	Pollux	Gruijs	Soerabaija
"	—	N. I.	"	Waterloo	Paulino	Sumanap

Aangekomen schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec.	30	Ned.	bark	Nieuwland	Pot	[illegible]
"	—	"	"	Doelwijk	van de Putte.	Passeroean
"	31	"	schip	Aegidia en Paulina	Its	Probolingo
"	—	"	bark	Prins Hendrik	Verloop	[illegible]
Jan.	1	N. I.	"	Wilhelmina Cox	Reisiger	[illegible]
"	—	"	"	Emelie	Wolff	[illegible]
"	2	Frans.	"	Mascate	Geffiot	"
"	—	Ned.	schip	Almonde	Surie	[illegible]
"	4	"	bark	Cornelis Houtman	Reiman	[illegible]
"	—	"	"	Eersteling	Maan	[illegible]

Vertrokken schepen van *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec.	28	Ned.	bark	Ulijsses	Mellinger	[illegible]
"	—	"	"	Westkapelle	Cruce	[illegible]
"	—	"	"	Maria	[illegible]	[illegible]
"	30	"	"	Minister Pahud	[illegible]	[illegible]
"	31	"	"	Argus	Smit	Amsterdam
Jan.	1	"	"	Nieuwland	Pot	"
"	2	"	schip	Doelwijk	van de Putte.	Rotterdam
"	3	Frans.	"	Mascate	Geffiot	[illegible]
"	—	Ned.	bark	Aegidia en Paulina	Its	Nederland
"	4	"	"	Prins Hendrik	Verloop	Padjitan

Aangekomen schepen te *Billiton.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct. 6	N. I.	schoen.	Chieftain............	Kruijmel.....	Batavia
Nov. 9	"	stooms.	Macasser............	Kuller.......	"
" 10	"	"	Macasser............	Kuller.......	Pontianak
Dec. 19	"	schoen.	Chieftain............	Kruijmel.....	Batavia

Vertrokken schepen van *Billiton.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct. 15	N. I.	schoen.	Chieftain............	Kruijmel.....	Batavia
Nov. 9	"	stooms.	Macasser............	Kuller.......	Pontianak
" 14	"	"	Macasser............	Kuller.......	Batavia
Dec. 29	"	schoen.	Chieftain............	Kruijmel.....	"

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 26 Nov. Duchess of Sutherland, Lachlan, Soerabaija.
2 Dec Kalamazoo, Taylor, Baltimore.
3 Edward Everett, Gunter, dito.
6 Juliet Trundy, Spalding, dito.
Johanna, Piccard, Batavia.
8 Vijf Vrienden, Johan, dito.
Zes Gezusters, Rutgers, dito.
Hellevoetsluis. 25 Nov. Medea, Lourens, Texel.
Texel. 27 Nov. Dina, Rademaker, Batavia.
29 Estafette, Rietveld, dito.
1 v. de Kaap [illegible] Hoop.
4 Dec. Margaretha Simonetta, [illegible]
Bulgersteijn, Verhagen, [illegible]
5 Wassenaar, Hofstee, [illegible]
7 Hercules, Detering, di[illegible]
Zierikzee. 27 Nov. Brigit[illegible] Rott)
Vlissingen. 7 Dec. Z. M. [illegible]Voss, Midd. Zee
[illegible]

Brouwershaven. 25 Nov. Hend[illegible]
Batavier, Pfeiffer, dito.
Nederland en Oranje, van Ruijven, dito.
26 Kalimaas, Jonker, dito.
Arij Scheffer, Kunst, Melbourne.
2 Dec. President van Rijckevorsel, Vermeij, Soerabaija.
Alexandrine, Titcomb, New-York.
3 Johannes Hendrikus Ferdinand, Lodewijks, Batavia.
Hellevoetsluis. 25 Nov. Jacoba, Schaap, Newcastle.
Hendrina, Pompe, dito.
Maria Diederika, van Marion, dito.
William Witherle, Atwood, Orleans.
Sirene, Schroot, Boston.
28 Cornelia, Oltmans, Buenos-Ayres.
29 Leila, Allen, Baltimore.
9 Dec. Canton, Kettler, Baltimore.
Texel. 24 Nov. Brazilie Packet, Nijman, Montevideo.
26 Christina Helena, Tjebbes, Batavia.
30 Stad Leijden, v. d. Poll, Singapore.
1 Dec. Kosmopoliet, Brandt, New-York.
2 Clio, Wijnmalen, Batavia.
Huijdecoper, Ninck Blok, dito.
4 Almelo, Tjebbes, Samarang.
Zierikzee. 25 Nov. Stad Zierikzee, Klein, Newcastle.
Vlissingen. 5 Dec. Herman Albert, Pottjewijd, Montevideo.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 8 Dec. Krimpenerwaard, van Heijningen, Batavia.
Cortgene, Dunlop, dito.
Boni, Möller, Singapore.
Hellevoetsluis. 9 Dec. Delft, van Geelkerken, Batavia.
Jason, van Bueren, dito.
Karel August, Huizer, Samarang.
Texel. 8 Dec. Galilei, Kok, Batavia.
Doggersbank, Kerkhoven, dito.
Elise Henriette, Detering, dito.
Koning Willem III, Zeylstra, dito.
Eensgezindheid, de Waal, Soerabaija.
Johanna, Ouwehand, Padang.
Gesina, de Jonge, Buenos-Ayres.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Falmouth. 4 Dec. Chili, Grill, Batavia.
Newport. 30 Nov. Martaban, Bohm, Amsterdam.
om voor Hongkong te laden.
Shields. 27 Nov. Hendrika, Pompe, Rotterdam.
Maria Diederika, van Marion, dito.
29 Jacoba, Schaap, dito.
30 Stad Zierikzee, Klein, Zierikzee.
Hamburg. 25 Nov. Adolph, Kross, Batavia.
Cuxhaven. 26 Nov. Oscar I, Claae, dito.
Bremerhaven. 25 Nov. Cecrops, Davidson, dito.
St. Helena. 18 Oct. Staatsraad van Ewijck, de Winter, dito.
vertrok 13 n. Amsterdam.
Wm. Simpson, Splatt, dito.
vertrok n. Londen.
16 Princes Amalia, van Rijn, dito.
vertrok n. Rotterdam.
21 Pauline, Post, dito.
vertrok 23 n. Rotterdam.
23 St. Jan, Lemmerse, dito.
vertrok 24 n. Schiedam.
Albert Cezard, Dolu, dito.
vertrok n. Nantes.
29 Jupiter, Fokkes, dito.
vertrok n. Falmouth.
Simonsbaai. 26 Sept. Generaal Jacobi, Weiland, dito.
vertrok 28 n. Falmouth.
New-York. 19 Nov. Sophia Elisabeth, v. d. Hoef, Newcastle.
Buenos-Ayres. 5 Oct. Maria Anna, de Jong, Rotterdam.
laadt voor Antwerpen.
Lisette, Zimmerman, dito.
11 de Ruijter, Hjelmstrom, Antwerpen.
Rio-Janeiro. 29 Oct. Elisabeth, Metus, Buenos-Ayres.
1 Nov. Anna Willem, Bakker, Montevideo.

Vertrokken.

Liverpool. 30 Nov. Java, Boijsen, Batavia.
Cardiff. 23 Nov. Cornelia Gips, van Rijn, Hongkong.
Cornelia Mathilda, Snoeij, dito.
27 Stad Dockum, Jaski, dito.
2 Dec. Eclipse, Doekzen, Manila.
Hamburg. 7 Dec. Monnickendam, Ernstman, Montevideo en Buenos-Ayres.
Cuxhaven. 26 Nov. Hermine, Roskamp, Rio-Grande.
Tafelbaai. (K. de G. H.) 6 Oct. Mary, Silversparre, Batavia.
23 Trio, Tregathen, dito.
Algoabaai. (K. de G. H.) 27 Sept. Hendrika Alberdina, Pruim, Amsterdam.
Buenos-Ayres. 5 Oct. Ceres, Kegeler, Londen.
6 Dollard, Koster, Antwerpen.
Sara Elisabeth, Kuiper, dito.
14 Janneke Hendrika, Pik, Rotterdam.
20 Willemina, Glim, Antwerpen.
27 Sara Elisabeth, Boerhave, dito.

In Lading.

Buenos-Ayres. 30 Oct. Diana, Mastdorp, Antwerpen.
Fanny Sermes, Kramer, dito.
Eppo Hendrik, Schut, dito.
Maria Johanna, Ouwehand, dito.
Vereeniging, de Jong, dito.
Maassluis, Post, dito.

Gepasseerd.

Singels. 25 Nov. Nederland en Oranje, van Ruijven, Rott. n. Batavia.
Hendrika, Bonn, dito. n. dito.
Batavier, Pfeiffer, dito. n. dito.
Vriendentrouw, Greveling, Amst. n. dito.
Algoabaai. 26 Sept. Mercator, v. d. Meulen, Bat. n. Rotterdam.

Zeilklaar.

Shields. 28 Nov. Cornelia Hendrika, Muller, Soerabaija.
New-York. Gezusters, Visser, Amsterdam.

Scheepstijdingen.

Amsterdam, 9 Dec. De brik Professor Suringar, kapt. Sneltjes, van Batavia alhier aangekomen, heeft of de reis veel slecht weêr, en den 17den Nov., op de hoogte van het Goodwin Zand, een hevigen storm doorgestaan, daardoor veel zeilen en kluiverboom verloren, terwijl de puttingijzers waren afgebroken en meer andere schade werd veroorzaakt.

Fermanbucq 18 Nov. Het Nederlandsche schip Grunus, kapt. Hut, van Londen op hier bestemd, is 22 October bij Kaap San Roque gezonken.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Dina. kapt. Rademakers: De 1ste Luit. der O. I. inf. H. C. Magnin; de schipper der marine D. v. Spraag; de machinist der mar. H. Liesallt.

Per Johanna, kapt. Piccardt: De heer B. H. Egberts.

Van de Kaap de G. Hoop: Per Estafette, kapt. Rietveld: De heeren E. A. Kleynenberg, J. G. van Hall, D. van Duyvenboden en A. v. Ameyden van Duyn.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Jason, kapt, J. H. Lammerts van Bueren: de hh. L. C. E. Kniphorst en Echtgen., Vogelzang en Echtgen; Mevr. M. Meertsens; de Mejufvrouwen M. Pijnenburg; M. Janssen; A. M. Evers; A. Refelt; M. Steens; M. L. F. Niberding; A. M. T. H. J. de Fisenne; A. H. H. Teeuwissen; J. J. van Cutsen; C. C. A. van Gemert; J. P. H. Berden; J. F. Borber; de heeren mr. A. van der Does de Bije; Praeger; Coblijn; de Villeneuve; van Delden; P. Janssen; A. de Grijs; A. Vis; J. van den Bandt; eene Javaansche Bediende.

Per Nederland & Oranje, kapt. van Ruyven: De heeren Meijer, echtgenoote en 4 kinderen, King en echtg., Lomberg en echtg.. van Dalen en echtg., B. Smissaert, Wiersma, Snijders, Engelse, Koert en Jespars, mevrn. Ramondt, Engelse en Koning.

Per Christina Helena, kapt. Tjebbes: De heer R. Mensinga, met zoon en dochter; mej. M. E. J. Briet; de heer A. G A. van den Bergh en echtgenoot.

Per Huidecoper, kapt. Blok: De heeren Kruseman met echtg, 4 kind en bediende; Schol, Marschal, Werleman, van Kasteren, Maaswinkel, Pijnacker, Moerdijk; mevrouw Knoops, geb. Krelage, en mej Apelius.

Per Vriendetrouw, kapt. Greveling: de heer Burkow, echtg. en bediende; de heer König.

Schepen in lading.

Naar	TE AMSTERDAM.
Batavia	Metalen Kruis. — Zuurdeeg................
"	Van Galen. — Brandligt................
" en Soerabaija..........	Friesland. — Mispelblom Beijer............
" en "	Soerabaija Packet, ex Jeann. Agatha. — Olivier.
Batav., Samar. en Soerabaija...	Geertruida Maria. — Spiegelberg............
Soerabaija (direct)............	Celebes., ex Regina. — R. Gille............
" (")............	Capella. — Landweer................
" (")............	Quatrebras. — Nieuwenhuys............
Samarang en Soerabaija........	Christiaan Huijgens. — van Katwijk........
Singapore........................	Constance, ex Cornelia. — Sipkes..........
Melbourne en Sijdney..........	Oceaan. — Herderschee................
Kaap de Goede Hoop..........	Provincie Drenthe. — Beckering............
	TE ROTTERDAM.
Batavia (voor passagiers)	Delft. — van Geelkerken................
"	Canton. — Tweehuys................
"	Staatsraad van der Houven — Heijmeriks.....
"	Arlequin. — H. Singir................
" en Soerabaija..........	Jason. — van Buren................
" en "	Hugo Grotius. — Bergman................
" en "	Comm des Konings d. v. Heim. - v. Zanten...
Batavia Samarang en Soerabaija	Robertus Hendrikus. — Mulder........
Samarang en Soerabaija........	S. van Heel. — Dietz................
Soerabaija........................	Cheribon. — Cours................
"	Alcor. — van Oppen................
"	Ternate. — Cars................
"	Maasstroom. — Mellema................
"	Eersteling. — Zeeuw Bagchus................
Passaroean........................	Karel August. — Huizer................
Melbourne........................	Juno. — Nicolai................
Kanagawa (Japan)............	Gouverneur van Swieten. — v. d. Harst.....

Vrachten zijn flaauwer, wegens verminderde uitzendingen; zware goederen zijn tot 2/3 vracht te laden.

Vrachten.

Van Nederland	naar	Batavia	*f* 35	à —		
"	"	Samarang........................	" 40	" 45	met 15%	
"	"	Soerabaija........................	" 45	" 50		
"	"	Singapore........................	" 50	" 60		
"	"	Macasser........................	" —	" —		
"	"	Padang........................	" —	" —		
"	"	Hongkong........................	" 60	" 70		
"	"	Kaap de Goede Hoop............	" 50	" —		
"	"	Japan........................	" 80	" —		
"	"	Batavia m. steenkolen............	" 40	" 50		
"	"	Australia........................	£ $2^7/_8$	à £ 3		p. gem.
" Engeland	"	Australia........................	" $3^1/_4$	à " $3^3/_4$	pr. reg ton	
"	"	Singapore........................	" 2	à " $2^1/_4$		
"	"	Java........................	" $2^1/_4$	à " $2^1/_2$		
"	"	China........................	" 3	à " $3^1/_4$		

243ste Staats-Loterij.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

Vierde Klasse.

1ste Lijst: No. 14286, *f* 2000; nos. 15864 en 17433, ieder *f* 1000; no. 17653, *f* 400; nos. 6352 8881 11686, ieder *f* 200; nos. 474 4489 4881 5377 16741 en 17464, ieder *f* 100

2de Lijst: no. 13755, *f* 1500; nos. 13030 en 14399. ieder *f* 1000; nos. 3036 en 11045, ieder *f* 400; no. 697. *f* 200; nos. 1891 8207 9766 en 10334, ieder *f* 100

3de Lijst: no. 11297, *f* 25,000; 622 *f* 5000; no. 869, *f* 1500; no. 14633, *f* 1000; no. 1320, *f* 400: no. 17674, *f* 200; nos. 1401 1469 en 7754, ieder *f* 100.

4de Lijst: no. 7597, *f* 400: nos. 1378 en 12395, ieder *f* 100.

Handelsberigten.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM,

VAN 25 NOV. TOT 8 DEC. 1860.

De staatkundige toestand van Europa blijft zeer gecompliceerd en ook de schijn van beterschap, waarvan wij in onze vorige melding maakten, is weder bijna geheel verdwenen door de reactionaire bewegingen in Napels en de pogingen tot oproer in sommige der Kroonlanden van Oostenrijk, waarin men natuurlijk aanleiding vindt tot allerhande ongunstige gevolgtrekkingen voor de toekomst. Wat de financiëele positie betreft, deze is in zoo verre verbeterd, dat de maatregel — door de Engelsche en Fransche banken getroffen tot uitwisseling van 2 millioen £ goud tegen zilver — te Londen het gewenschte effect had; zoodat de overdreven vrees verdween en de geldmarkt binnen kort weder zoo ruim werd, dat de Bank van Engeland reeds den 29sten November het disconto op 5 % verlaagde. De berigten van Amerika daarentegen luiden zeer ongustig.

De verkiezing van Lincoln tot president en de gevolgelijke herleving der slavenkwestie schijnt zulk eene overspanning onder de volken in het Zuiden te hebben teweeggebragt, dat dezelven dreigen zich van de Unie los te rukken, hetgeen eene zoodanige paniek veroorzaakte dat men eene crisis te gemoet zag er zelfs eenige banken in het Zuiden besloten hunne betalingen in specie te staken. Volgens de laatste berigten van New-York van den 23 November, was echter de geldmarkt aldaar reeds minder gespannen en naar het gevoelen van bevoegde beoordeelaars, zou men mogen verwachten dat alles weldra op den ouden zal voet teruggekeerd zijn.

De boven vermelde omstandigheden, gevoegd bij het ver gevorderde saisoen, hadden ten gevolge dat de omzettingen sedert onze vorige uiterst beperkt bleven terwijl enkele artikelen zoo als Suiker en Tin tot verlaagde prijzen werden afgegeven. Koffij hield zich goed staande, zijnde de houders in hunne goede opinie nog gesterkt door het bekend worden der belangrijke afleveringen gedurende de maand November, waardoor de totaal voorraad bij de N. H. M. op ceel en onverkocht thans gereduceerd is tot 391,000bn. tegen 488,000 in 1859. Rijst ofschoon zonder afdoeningen uit de 1ste hand, is niet minder vast gestemd op grond der steeds afnemende voorraden. Te Londen is de voorraad gereduceerd tot 38500 ton tegen 72500 ton in 1859 en 88300 ton in 1858. Huiden zeer stil. In Arak ging niets om. In Tabak alléén vond een vrij levendige handel plaats en werden verschei dene partijen in veiling en uit de hand tot zeer vaste prijzen omgezet, waaronder ca. 4500 pk. die voor rekening der Oostenrijksche regie werden gekocht.

KOFFIJ. Ofschoon de handel in Koffij een weinig levendiger was zijn de prijzen toch onveranderd gebleven en alléén de ordinaire soorten wat vaster, zoodat ordinair Java op Ceel onder $38^1/_2$ cs. niet te bekomen is, Padang mede onveranderd. Te Rotterdam werden afgedaan uit de eerste hand: 4100 Bn. pr. Juno tot 38, $38^1/_2$ en 40 cs.

RIJST. De omzet was gedurende de laatste 14 dagen zeer gering. Op 7 Dec. kwamen te Amsterdam aan de markt 2005 Balen Java, ex Cecilia, die tot *f* $8^3/_8$ zijn verkocht. Den 10 dezer zullen de per Oscar 1 te Amsterdam aangevoerde 2088 Balen aangeboden worden

De voorraad ongepeld Java-Rijst bedraagt thans te Amsterdam 24500 Balen en te Rotterdam 7000, tegen 30000 en 17000 Bn. op gelijk tijdstip in A°. P°.

In Arracan ging niets om.

Het artikel verkeert nog in eene gunstige stemming.

SUIKER. De Suikermarkt verkeerde sedert het vorig berigt in eene vaste doch niet zeer levendige stemming vooral in de laatste dagen openbaarde zich weinig kooplust, ten gevolge der flaauwere engelsche berigten en der ongerustheid omtrent mogelijke financieële en politieke verwikkelingen.

De voornaamste afdoeningen hebben bestaan in: 352 Kranj. Soerabaija no. 12 per Brigitta Melchior en 400 Kranj. no. 11 per Electra, alles à *f* $^1/_2$ onder de November-waardeverhouding op uitleverende Nos. van boord, en 524 Kranj. no. 18 per Koning en Vaderland à *f* $39^1/_2$ voetstoots van boord te ontvangen.

Men zoude op dit oogenblik tot *f* $^3/_4$ à *f* 1 beneden November moeijelijk koopers vinden, terwijl aan den anderen kant weinig importeurs met hunne partijen aan de markt zijn.

TABAK. Bij inschrijving vonden te Amsterdam tot onbekende prijzen voor exportatie koopers:

1441 pakken Java Cuba, ex Canton.
en 3012 " " DMvO, ex Weltevreden en ex Geertruida Maria;
terwijl de mede alzoo aangeboden:
971 pakken Java AFH, ex Martaban,
niet toegewezen werden, en op 5 dezer te Amsterdam in veiling voorkwamen.

De veilingen, welke op 5 dezer te Amsterdam plaats vonden, leverden het volgende resultaat;

2239 pn. Java, ex Vrede, door de NHM. aangeboden, verkocht van $32^1/_2$ à 64 cs. dooréén $43^1/_2$ cs.
387 " do. Blitar } ex Ocean, door particulieren
531 " do. Ngrowo } aangeboden,
gedeeltelijk verkocht en opgehouden, de Blitar dooréén 81 cs., de Ngrowo dooréén $47^1/_2$ cs.
en 971 " do. AEH, ex Martaban,
verkocht van 30 à $111^1/_2$ cs., dooréén ca. 50 cs.

(*Wordt vervolgd*)

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 18 JANUARIJ.

Arak, *f* 55, @ *f* 60 — afgedaan.
Koffij, Java *f* 36,50 afgedaan.
———, Padang, zonder aanvoeren.
Suiker N°. 16 *f* 16,50,— @ *f* 17,—
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 11,50— p. kelder, in Consumptie.
Gom elastiek *f* 85 @ *f* 96,—
Peper (Lampong *f* 19,— @ *f* 21,— p. pic. naar kwal.
Rijst, Indramaijo met zakken, oogst verkocht
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 156,— @ *f* 180— voorraad gering
———, " " 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
———, Carga *f* 120 @ *f* 135,—

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato $102^3/_4$ % bij partikulieren.
" " " " 101 % bij de Factorij
" " " " 102 " " het Gouvernement.
" Londen " Zigt $11^3/_8$ per £
" China *f* 2,80 per dollar nominaal
" Singapore *f* 2,75 per $
" Calcutta *f* 123 @ *f* 124 — 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereigns *f* 12.90 @ *f* 13.10
Ducaten 7,20 oude
" 6,35 nieuwe
Mex. Dollars ontbreken.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 14 TOT 17 JANUARIJ 1861.

Aanvoer.

Van China per Hamb. schip *Richard,* gez. Bremer, agt. C. Bahre en G. Kinder.

10 zakk. roode rijst, 4 kn. thee, 22 coll. Chin. goederen, *Lim Heng.*
897 coll. en 6 bn. Chin. goederen, 20/m. tegels, 2 coll. thee, *Order.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Graaf van Heiden Reinestein,* gez. van Beest Holle, agt. Schimmelpenninck en co.

12 vs. dollars, 2094 stav. en 130 boss. ijzer, 27 roll. lood, 200,000 ℔ steenkolen, 1 stoommachine, *N. H. M.*
2 kn. vruchten op brandy, 100 kn. en 25 pijp. bier, 100 vs. staal, 8 md. groentens, *Gezagvoerder.*
1 kt. zilverwerk, 8 do. ...., *B. Kopersmit en co.*
6 kn. wijn, Mr. *Klein.*
10 pijp. wijn, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
100 hammen, *van Ommeren, Rueb en co.*
25 vn. bier, *J. Cezard en co.*
3 kn. hammen, *C. Bahre en G. Kinder.*
40 vs. verf, 2 kn. klokken, 2 do. kazen, 2 do. blaauw, 2 do. hammen, *W. de Jong.*
30 ks. bessensap, 10 do. genua olie, 1 do. mosterd, *John Pryce en co.*
25 keld. terpentijn, 50 vs. menie, 25 ks. gedr. vruchten, *Haager en Schuurman.*
54 coll. ijzer en houtwerk, *van Deventer.*
58 kn. manufact., *Busing, Schröder en co.*
1 kt. boeken, 15 do. papier, *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. manufact., *Gebrs Roselje en co.*
1 kt. manufact., 10 kn. en 4 vn. bier, 15 coll. provisien, 1 kt. koopmanschappen, 25 bs. rood garen, 100 vs. boter, 6 kn. boeken, 15 kn. wijn, 35 do. kramerijen, 16 coll. en 4 kn. glas en zilverwerk enz., 12 kn. rijtuigen en toebeh., 70 do. meubelen, *Order.*

Van Bordeaux en Mauritius per Fr. schip *Louis Cezard,* gez. Thomas, agt. J. Cezard en co.

44 kn. conservis, *Cassalette en co.*
200 kn. brandy, 148 do. provisien, *Gumprich en Strauss.*
483 kn. wijn, 20 coll. suikerbrooden, 20 vn. brandy, 1 billard en toebeh., 18 coll. provisien en dranken, 500 ks. cognac, 61 kn. ...., *J. Cezard en co.*
150 kn. wijn, 736 coll. provisien en dranken, 42 do. ...., 50 kn. papier, *L. Platon en co.*
240 kn. wijn, 600 do. brandy, 100 vn. meel, 685 kn. dranken, 6 do. conservis, *C. Bahre en G. Kinder.*
100 kn. brandy, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
48 vn. wijn, *B. Moormann en co.*
100 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
14 kn. provisien en dranken, *John Pryce en co.*
47 coll. provisien, enz., *Gerandeau.*
5 coll. modewaren, *Oger frères.*
3 kn. lederwerk, *Combet.*
40 vn. en 129 kn. wijn, 260 kn. brandy, 579 coll. provisien en dranken, 2 kn. diversen, *Order.*

Van Singapore per Ned. schip *Jan van Schaffelaar,* gez. Verbeek, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

48 kn. opium, 50 led. leggers, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
64 led. leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*
40 kn. beschuit, 4 do. spiegels, 100 hammen, 25 ps. ger. vleesch, 2 kn. provisien, 50 keld. genever, *Order.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Cheribon per Ned. schip *Cosmopoliet,* gez. Westeneuk, agt. Haager en Schuurman.

250 ps. buffel en 200 do. koehuiden, 1875 pic. rijst, 89 do. rotting, *Agenten.*
800 pic. suiker, *J. Cezard en co.*
32 pic. Java thee, *Schimmelpenninck en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per Hamb. schip *Amazone,* gez. Riese, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

500 pic. rijst, 50 do. rotting, *Agenten.*

Naar Soerabaija per Ned. schip *Ottolina,* gez. Eeleman, agt. Burt, Myrtle en co.

4100 ks. zeep, 24 bn. en 10 kn. manufact., 144 md. en 148 kn. koopman schappen, 15 suikerpannen, 43 coll. en 1 kt. ijzerwerk, 125 md. aardewerk-240 bund. en 1002 stav. ijzer, *Aan boord gebleven lading.*
10 kn. manufact., *Morgan, Melbourn en co.*
5 vn. bier, *Engelhard en co.*
21 kn. manufact., 100 tenn. zwartsel, 5 kn. papier, *G. Buijn en co.*
200 kn. boomwas, 2 do. eau de cologne, 5 do. zeep, 300 pakk. bezems, 3kn. drills, 4 do. schutsels, 612 stav. en 54 bund. ijzer, 1 kt. beschuit, 100 do. stroop, 1 do. hammen, *Thomas en co.*

Naar Billiton per N. I. schoener *Chieftain,* gez. Kruijmel, agt. Reijnst en Vinju.

500 pic. rijst; 30 do. olie, 2 vn. teer, 5 do. spijkers, 3 led. olie vaten, *Agenten.*
1 kt. genie goederen, *Gouvernement.*

Naar Nederland via Pecalongan per Ned. schip *Stella Maris,* gez. Leeflang, agt. van Ommeren, Rueb en co.

80 pic. rotting, 200 do. tin, 1 partij steenkolen, *N. H. M.*

AAN- EN UITVOER TE SAMARANG.

VAN 5 TOT 10 JANUARIJ 1861.

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. bark *Tonia,* gez. C. P. Zeeman.

6608 pic. suiker, 2 kn. confituren en zuren, *Dorrepaal en co.*
1314 pic. suiker, 1378 ℔ indigo, 1538 ps. koe- en buffelhuiden, 90 legg. arak, *Jacobson en co.*

Naar Amerika per Amerik. schip *Philomela,* gez. Ellms.

2000 pic. koffij, 80 do. rotting, *McNeill en co.*

Naar Bombaij per Eng. bark *Amalia,* gez. W. M. Barton.

1944 pic. suiker, 1 kt. regaal, *Gasper en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia

van 16 tot 19 Januarij 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Padang, Kapt. A. Guijot, de hh. Gezelschap echtg. en Zuster, 2e Luit. Slors, de heer van Houten en Z. M. troepen van Pontianak en Sinkawang.

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang, Kapt. Kramer, de hh. A. Hutchinson, Hoult, Raadt van Oldenbarneveldt, echtg. en 2 kinderen, Brenkelman, Mevr. Woesthoff en 3 kinderen, 2 kinderen van den heer Nagelbeek en Z. M. troepen van Singapore via Riouw en Muntok.

Vertrokken Passagiers van Batavia

van 16 tot 19 Januarij 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Koningin der Nederlanden, Kapt. E. Lewis, de hh. Mr. Donker Curtius, Mr. H. Jacometti en G. A. Boutmij naar Singapore

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, Kapt. G. A. Neije, de offic. van Gez. Grumpré Moliere, de hh. Dr. W. H. de Vriese, Broekhuijsen, Gerding, Schilperoord en Z. M. troepen naar Singapore via Muntok en Riouw.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.